

Martin Ravn
Hvidemosevej 25
7830 Vinderup

Dato: 23-12-2014
Sagsnr.: 09.17.18-P19-6-14
Henv. til: Helene Kiærskou
Natur og miljø
Direkte tlf.: 9611 7794
Afdeling tlf.: 9611 7500
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af svinebruget **Skånsøgaard**

Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup
Beliggende på matr. nr. 1e, Ål By, Sahl

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF 4. DECEMBER 2009 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Dokumentation</i>	8
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	8
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	8
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	8
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	8
<i>Stalde</i>	9
<i>Ventilation</i>	10
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	10
<i>Foder</i>	10
<i>Døde dyr</i>	11
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	11
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse</i>	12
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	12
<i>Lugt</i>	12
<i>Transport</i>	12
<i>Støj</i>	12
<i>Restvand og spildevand</i>	12
<i>Skadedyr</i>	13
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	13
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	13
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	14
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	14
<i>Efterafgrøder</i>	14
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	14
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	16
KLAGEVEJLEDNING	16
OFFENTLIGGØRELSE	16
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	18
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	20
GENERELLE FORHOLD	20
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	20
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	21
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	22
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	23
<i>Alternative muligheder</i>	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	24
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	24

<i>Stalde</i>	24
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	25
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	28
<i>Ventilation</i>	29
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	30
<i>Foder</i>	30
<i>BAT-emissionsgrænse for fosfor</i>	31
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof</i>	31
<i>Affald og kemikalier</i>	32
<i>Døde dyr</i>	33
<i>Sprøjtemidler og kemikalier</i>	34
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	34
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse</i>	36
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	36
<i>Ammoniak</i>	36
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	38
<i>Lugt</i>	39
<i>Transport</i>	40
<i>Støj</i>	41
<i>Støv</i>	42
<i>Lys</i>	43
<i>Restvand og spildevand</i>	43
<i>Skadedyr</i>	44
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	44
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	45
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	48
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	48
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	50
<i>Sædskiye</i>	50
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	51
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	52
<i>Grundvand</i>	52
<i>Bilag IV-arter</i>	53
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	53
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	54
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	54
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område</i>	55
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	56
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder</i>	60
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	62
BILAG	63
<i>BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED</i>	63
<i>BILAG 2 – SITUATIONSPLAN</i>	64
<i>BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING</i>	65
<i>BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD</i>	66
<i>BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG</i>	67
<i>BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD</i>	68
<i>BILAG 7 – GYLLETRANSPORTRUTER</i>	69
<i>BILAG 8 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG N-DEP. FRA ANLÆG</i>	70
<i>BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE</i>	71
<i>BILAG 10 – AREALER DEL 1/3</i>	72
<i>BILAG 11 – AREALER DEL 2/3</i>	73

BILAG 12 - AREALER DEL 3/3	74
BILAG 13 – JORDBUNDSTYPER	75
BILAG 14 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	76
BILAG 15 – SØOPLANDE	77
BILAG 16 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	78
BILAG 17 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER	79
BILAG 18 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	80
BILAG 19 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 3	81
BILAG 19 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 3	82
BILAG 19 – DRIFTSJOURNAL - DEL 3 / 3	83
BILAG 20 – GRUNDEVANDSFORHOLD	84
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND VENØ SUND - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU	85

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	23-12-2014
Godkendelse hjemmel, lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jvf. CVR	Martin Ravn
CVR-nr. / P-nr.	33320507 / 1016574003
Husdyrbrugets adresse	Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	96950205 / 23211923
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Martin Ravn
Husdyrbrugets e-mail:	katborgravn@hnhc.dk
Matrikel	1e, Ål By, Sahl
CHR	10941
(i)-mærket, bek. 486 af 25. maj 2012 om godkendelse af listevirksomhed	Ja
Byggetilladelse	Da dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri, skal der forinden søges om byggetilladelse hos Byggeri og Ejendomme.
Ejendomsnr.	6610185605
Husdyrgodkendelsesskema nummer	53177
Husdyrbrugets konsulent	Linda Thordal, Landbo Limfjord, e-mail lth@landbolimfjord.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 19-02-2014 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup. Husdyrbruget bliver større end 270 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet². Dette betyder bl.a., at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 04-04-2014 til den 18-04-2014. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 10-11-2014 til den 22-12-2014.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt, og der er ikke tidligere udarbejdet VVM redegørelse eller foretaget VVM screening af dyreholdet. Holstebro Kommune har dog i oktober 2012 meddelt afgørelse om skift i dyretype på Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 177,45 til 347,83 DE fordelt på 800 søer, 28.000 producerede smågrise og 660 producerede polte. I forbindelse med udvidelsen etableres der en ny to-klimastald på 2.500 m² og en ny gyllebeholder på 4.000 m³.

Ammoniakfordampningen fra anlægget stiger i forbindelse med udvidelsen. Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til husdyrbrugets anlæg er EF-habitatområde nr. 54 Skånsø og Tranemose. Beregninger viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,3 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Da der ikke er andre husdyrbrug omkring søen, er det fastsatte beskyttelsesniveau jvf. husdyrbrugsloven 0,7 kg N/ha/år for den samlede ejendom. Reglerne for kategori 1 natur er således overholdt.

Samtlige arealer afvander til Venø Bugt. Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er karakteriseret som kvælstoffølsomme overfladevande, hvorfor oplandet er udlagt som nitratklasse I, hvor der maksimalt må udbringes 85 % af det generelle harmonitryk.

En del udspretningsarealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. For at sikre drikkevandskvaliteten i området er der stillet vilkår om, at der skal etableres grundvandssædskifte med 30 % miljøgræs på disse arealer. Derudover er der stillet vilkår om 4 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Dir. om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (IE-direktivet). Rådets direktiv 2010/75/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 270 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 800 søer, 28.000 producerede smågrise (7,00 – 33,00 kg), 360 polte (45,00 – 100,00 kg) og 300 polte (33,00-107,00 kg) svarende til i alt 347,83 DE, på husdyrbruget matr. nr. 1e, Ål By, Sahl, beliggende Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tidligere tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Helene Kiærskou
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
 - husdyrholdets størrelse
 - foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
 - affaldsregistrering og –bortskaffelse
 - mark- og gødningsplaner
 - driftsjournaler (jvf. bilag 19)skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter, at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, og evt. affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr indenfor de angivne vægtintervaller. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

6. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Årssøer	800	184,65
Smågrise (7 – 33 kg)	28.000	147,37
Slagtesvin/Polte (33 – 107 kg)	300	8,27
Slagtesvin/Polte (45 -100 kg)	360	7,54
I alt		347,83

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

7. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Stald nr.	Staldnavn	Dyretype og evt. vægtkorrektion	Ansøgt drift			Staldsystem og BAT-niveau
			Stipladser	Antal	DE	
ST. 177904.	Sostald	Årsso	206	800	55,67	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
		Årsso	178	240	38,69	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
		Årsso	416	560	90,29	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
ST 177905	Gamle stalde	Sopolte/Slagtesvin (45 – 100 kg)	90	360	7,54	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
ST 177919	Ny smågrisestald	Smågrise (7 – 33 kg)	4.310	28.000	147,37	Toklimastald, delvis spaltegulv, gyllekøling
		Slagtesvin/sopolte (33-107 kg)	70	300	8,27	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
					347,83	

Gyllekøling

8. Gyllekølingsanlægget i den nye klimastald skal køle med en effekt på 18,93 W/m² svarende til en ammoniakreduktion på minimum 17,50 %. Overskudsvarme fra gyllekøling skal så vidt muligt anvendes til opvarmning af stalde.
9. Anlæggene for gyllekøling skal være tilsluttet næsten hele året (8.700 timer/år) og være forsynet med timetæller på varmepumpen. Den faktiske driftstid og størrelsen på pumpen beregnes ved projektering af anlægget og indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune inden anlægget etableres.
10. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.

11. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
12. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
13. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certificat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af: 1) afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen, 2) kontrol af kølekredsens ydelse.
14. Enhver form for driftsstop skal noteres i driftsjournalen med angivelse af årsag og varighed. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

15. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang årligt. Rengøring noteres i driftsjournalen, jvf. bilag 19.

Rengøring af staldanlæg

16. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og foderingsanlæg.

Foder

17. Der skal anvendes fasefodring og foderet skal være tilsat fytase. Der skal tilsættes fytase til foderet med en dosering på mindst 450 FYT, 300 FTU eller 300 PPU (afhængig af fytaseleverandørens specifikationer).
18. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som: P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end 3.812 kg P pr. år.
19. P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september __ år (for eksempel 2014) til 15. februar i __ år (for eksempel 2016).
20. Der skal føres logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
Søer: 1) antal årssøer, 2) grise pr. årssø, 3) fravænningsalder og fravænningsvægt, 4) foderforbrug og 5) det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne, 6) det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i foderblandingerne.

Slagtesvin/polte: 1) antal producerede dyr, 2) gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt), 3) foderforbrug pr. kg. tilvækst og 4) det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne, 5) det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.

21. Der skal udarbejdes blandeforskrifter for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder. Logbog/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
22. En gang årligt i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab skal der af ansøger laves en dokumenteret beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE i foderet til hhv. søer og slagtesvin/polte, samt en beregning af P ab dyr for hhv. slagtesvin/polte og søer for en sammenhængende periode på 12 måneder (31/7-1/8).
23. En gang årligt i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en dokumenteret beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE i foderet til hhv. søer og slagtesvin/polte, samt en beregning af N ab dyr for hhv. slagtesvin/polte og søer for en sammenhængende periode på 12 måneder (31/7-1/8).

Døde dyr

24. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container således, at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
25. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

26. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 19.
27. Husdyrbrugets gyllebeholdere skal overdækkes med fast overdækning med indvendigt skørt.
28. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.
29. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør bestilles inden 2 hverdage efter skadens opståen.

30. Eventuelle skader og reparationer på teltoverdækningen skal noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

31. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

32. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

33. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

34. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

35. Såfremt der etableres tagrender på den nye stald, skal vandet herfra ledes til nedsvivning via faskine.
36. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til drænen ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

37. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
38. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

39. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

40. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof samt andre relevante ressourcer.
41. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
42. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
 - Affaldsreducerende tiltag.
43. Senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
44. Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

45. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 98,92 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 14, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,40 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

46. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af svinegylle til biogasanlæg eller miljøgodkendte aftalearealer svarende til 248,90 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 14.

Efterafgrøder

47. På markerne 1-1-1, 2-0, 3-1,4-1, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0 og 17-0 skal der etableres grundvandssædskifte med 30 % miljøgræs (G3). I forbindelse med etablering af miljøgræs skal følgende være opfyldt:

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

48. Der skal hvert år etableres 4 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder, men skal i modsætning til de generelle efterafgrøder etableres hvert år. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervstyrelsen.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

49. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst.

50. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
51. Der må ikke etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald.

Fristen for at klage over afgørelsen er den **20-01-2015, kl. 14:00**.

Klagen skal indsendes digitalt og der opkræves kr. 500 i klagegebyr. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind finder du på forsiden en genvej, der hedder "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du vil blive guidet igennem klageprocessen.

Holstebro Kommune behandler og videresender din klage direkte i klageportalen, hvor du vil kunne følge din klage.

Alternativt kan du fremsende en skriftlig klage til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro eller på e-mail: teknik.miljoe@holstebro.dk. Holstebro Kommune vil herefter indtaste din klage i klageportalen.

Du gøres opmærksom på, at du har adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, jvf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse ved domstolene af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Martin Ravn, Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR: -, P-nr: -, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)

- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:, P-nr:, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR:, P-nr:, Sandbækvej 26, 6971 Spjald, E-mail: holstebro@dof.dk (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Ulrik Christensen BoPil A/S, CVR: 18477688, P-nr.: 1003453244 (anmodet om udkast)
- Pia Søgaard Jensen, Hvidemosevej 27, 7830 Vinderup (nabo)
- Lars Møller Jensen, Eskemosegårds Alle 34, 3460 Birkerød (nabo, Blakshøjvej 12)
- Finn Jensen, Sevelvej 65, 7830 Vinderup (nabo, Blakshøjvej 12)
- Torben Pors og Charlotte Skriver Pors, Blakshøjvej 16, 7830 Vinderup (nabo)
- P. Christian Mølgaard, Blakshøjvej 18, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Linda Thordal, Landbo Limfjord, e-mail lth@landbolimfjord.dk (ansøgers rådgiver)

I perioden 10-11-2014 til 22-12-2014 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR:, P-nr:, -, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:, P-nr:, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR:, P-nr:, Sandbækvej 26, 6971 Spjald, E-mail: holstebro@dof.dk (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Ulrik Christensen BoPil A/S, CVR: 18477688, P-nr.: 1003453244 (anmodet om udkast)
- Pia Søgaard Jensen, Hvidemosevej 27, 7830 Vinderup (nabo)
- Lars Møller Jensen, Eskemosegårds Alle 34, 3460 Birkerød (nabo, Blakshøjvej 12)
- Finn Jensen, Sevelvej 65, 7830 Vinderup (nabo, Blakshøjvej 12)
- Torben Pors og Charlotte Skriver Pors, Blakshøjvej 16, 7830 Vinderup (nabo)
- P. Christian Mølgaard, Blakshøjvej 18, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Linda Thordal, Landbo Limfjord, e-mail lth@landbolimfjord.dk (ansøgers rådgiver)

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- (ingen bemærkninger modtaget)

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 04-04-2014 til den 18-04-2014.

- ingen bemærkninger modtaget

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jvf. § 40 stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jvf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2022.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 23-12-2014. Såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter bliver vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Martin Ravn ejer og driver husdyrbruget på Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup under CVR nr. 33320507. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Martin Ravn. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 1,9 km sydøst for Ejsing byzone og 3,2 km nordøst for Vinderup byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Hvidemosevej 27) – krav 50 meter	86 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (industriareal ved Tværmose) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	918 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	> 1.000 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren - vurdering indenfor 300 meter	> 1.000 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	430 m
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jvf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	1.270 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	43 m 190 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	2.000 m 1.900 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	204 m 108 m
Åbne vandløb og søer (> 100 m ²) (krav 100) - Ny gyllebeholder	> 400 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	52 m 16 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	> 1.000 m > 1.000 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	63 m 187 m
Naboskel (krav 30 m) - ny svinestald - ny gyllebeholder	47 m 22 m

Naboskel

Den ansøgte gyllebeholder ønskes opført 22 meter fra naboskel, der er derfor ansøgt om dispensation fra afstandskrav til naboskel. Holstebro Kommune ejer matrikel 2a og 3c, begge Sahl Hede, Sahl, der ligger indenfor beskyttelseszonen på 30 meter. De berørte matrikler er en del af Sahl Plantage, der forligger ikke vedtagne eller kommuneplanrammeforslag for matriklen, og den ønskede placering ikke vil få negativ indflydelse på de rekreative- eller skovmæssige værdier. Kommunalbestyrelsen har derfor den 23. september 2014. meddelte dispensation fra afstandskrav til naboskel.

Gravhøj

Der er givet dispensation efter Lov om naturbeskyttelse § 65, stk. 3 jvf. § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinien) til placeringen af den nye stald og gylletanken, idet det vurderes, at placering ikke har indvirkning på indsynet til fortidsminderne. Desuden er eksisterende anlæg placeret i beskyttelseszonen, som dermed ikke er uberørt. Der er tidligere (den 3. juni 2013) meddelt dispensation til en 12,3 m høj stålsilo, to nye fodersiloer på h.h.v. 11 m og 7 m og en betonplads på 80 m² på ejendommen matr. nr. 1e, Ål By, Sahl.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den nye stald og gyllebeholder opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger inden for skovbyggelinje og det landskabsområde, der er udpeget på grund af Sahl Kommuneplantage og Havris Hede. Anlæggene ligger ca. 400 meter vest for Skånsø, som er et dødishul på Flyndersø hedeslette. Søen er en næringsfattig lobeliesø. Byggeri til landbrugsmæssig drift falder

ind under undtagelserne til Naturbeskyttelseslovens § 17 og kræver derfor ikke dispensation.

Eksisterende anlæg ligger inden for beskyttelseslinierne til fortidsminderne med fredningsnr. 190527 og 190528. Disse gravhøje er beskyttet jvf. § 29 e og f i Museumsloven, og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie omkring fortidsminderne jvf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring og formålet er at sikre at fx nye bygninger, gyllebeholdere o. lign. ikke kommer til at afskære indblikket til fortidsmindet.

Den nye stald til smågrise vil række ca. 15 meter ind i beskyttelseslinjen for fortidsmindet nr. 190528. Dog vurderes det, at indblikket til fortidsminderne ikke forringes sammenlignet med nuværende anlæg, da smågrise stalden ligger øst for sostalden, og udsynet dermed ikke vil ændres. Der er den 23-06-2014 givet en dispensation efter Lov om naturbeskyttelse § 65, stk. 3 jvf. § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinien) til den ansøgte placering til det ansøgte byggeri.

Den nye gyllebeholder ønskes placeret nord for den eksisterende gyllebeholder. Dermed ligger den 46 meter fra fortidsminde nr. 190527. Det vurderes, at denne placering ikke vil forringe udsynet til fortidsminderne. Der er også meddelt dispensation til denne.

Samlet vurdering

Der er givet dispensation efter Lov om naturbeskyttelse § 65, stk. 3 jvf. § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinien) til det ansøgte, idet det vurderes, at placering ikke har indvirkning på fortidsminderne indsyn. Desuden er eksisterende anlæg placeret i beskyttelseszonen, som dermed ikke er uberørt.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede diger

På en af de nordøstlige marker findes et beskyttet fortidsminde i form af en gravhøj med fredningsnr. 190516. Gravhøje er beskyttet jvf. § 29 e og f i Museumsloven, og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie omkring fortidsminderne jvf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret. Anlægget og arealerne vil ikke blive reguleret mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m., som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	730	169,34	800	184,65
Smågrise (7,30 – 25,00 kg)	600	2,15		
Smågrise (7,00 – 33,00 kg)			28.000	147,37
Slagtesvin (25,00 – 110,00 kg)	194	5,95		
Slagtesvin (45,00 – 100,00 kg)			360	7,54
Slagtesvin (33,00 – 107,00 kg)			300	8,27
I alt		177,45		347,83

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 2 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Stald nr.	Staldnavn	Dyretype og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift			Staldsystem og BAT-niveauer
			Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	
ST. 177904.	Sostald	Årsso	730	51,05	206	800	55,67	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
		Årsso	240	38,89	178	240	38,69	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
		Årsso	490	79,40	416	560	90,29	løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
ST 177905	Gamle stalde	Smågrise fra 7,30 – 25 kg	600	2,15				Toklimastald, delvis spaltegulv
		Slagtesvin/sopolte (25 -110 kg)	194	5,95				Delvis spaltegulv, 25 - 49% fast gulv
		Sopolte/Slagtesvin (45 – 100 kg)			90	360	7,54	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
ST 177919	Ny smågrisestald	Smågrise (7 – 33 kg)			4.310	28.000	147,37	Toklimastald, delvis spaltegulv
		Slagtesvin/sopolte (33-107 kg)			70	300	8,27	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
				177,45			347,83	

I forbindelse med udvidelsen opføres en ny to-klimastald på ca. 2.500 m². Den nye stald er med delvis spaltegulv og gyllekøling. Herudover opføres en ny opbevarings-tank til husdyrgødning på ca. 4.000 m³, tanken etableres med fast overdækning. Endeligt opføres en amerikaner silo til 6.000 tdr., jvf. bilag 3.

I det følgende afsnit (Valg af BAT-teknologi i staldanlæg) er beskrevet de punkter som ansøger har anført i forbindelsen med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sagskyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndteringen i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte

bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

Ansøgers valg og fravalg af BAT

Sostalden:

Stalden blev opført i 2003. Farestalden med delvis spaltegulv og kassestier. Der sker ingen ændringer i stalden udover der indsættes flere dyr. Den nuværende farestald forsætter uændret i ansøgt drift. Stalden er opført som kassestier med delvist spaltegulv, hvilket er BAT- ifølge landbrugets byggeblade med en 50 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet og ifølge BREF-dokumentet for eksisterende stalde. Delvist spaltegulv er BAT for slagtesvin (jvf. BAT-byggebladet). Løbe/drægtighedsstalden med delvist spaltegulv både til løsgående søer samt til fikseret søer. Stalden er indrettet med T-stier til løsgående søer, én ædeplads per so samt spaltegulv i gødearealet og fast gulv i den inderste del af lejet. Drægtighedsstalden er opført med delvist spaltegulv og med vakuumsystem, hvilket ifølge BREF-dokumentet er BAT. Endvidere er køling af kanalbund + linespil BAT for drægtige søer. Da udvidelsen til søerne sker i eksisterende relativt nyt staldanlæg fra 2003, vurderes det ikke proportionelt at indlægge med gyllekøling. Når stalden skal renoveres, vil det til den tid blive overvejet hvilke tiltag, der kan indbygges i stalden.

Eksisterende gamle stalde:

De eksisterende gamle stalde vil delvis blive taget ud af drift. Karantæne stalden vil forsat blive brugt til sopolte. Stalden er opført i 1984-1998 og renoveret i 2003. Stalden er med delvist spaltegulv, hvilket anses for BAT for slagtesvin (jvf. BAT-byggebladet).

Ny smågrisestald:

Stalden vil blive opført som toklimastald med delvist spaltegulv. Dette staldsystem har en forholdsvis lav ammoniakfordampning. Ansøger, har valgt at etablere gyllekøling i stalden, da der er mulighed for at genanvende varmen i driftsbygningerne. Det anses at være BAT at etablere stalden med delvist spaltegulv samt gyllekøling.

Gyllekøling

Gyllekøling er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblad.

Effekten af gyllekøling på ammoniakemissionen afhænger af staldtypen og af køleeffekten pr. m², og der kan derfor ikke gives et eksakt tal for reduktionen. Danske undersøgelser med køling i bunden af gyllekanaler har vist, at ammoniakemissionen reduceres med ca. 10 % for hver 10 W/m² køleeffekt (Pedersen, 1997). Tilsvarende har en afprøvning af gyllekøling i en drægtighedsstald med mekanisk udmugning vist, at der ved en gennemsnitlig køleeffekt på 24 W/m² blev opnået en reduktion på 31 % (Pedersen, 2005).

Med baggrund i de gennemførte forsøg er der opstillet følgende sammenhænge mellem køleeffekt og ammoniakreduktioner for henholdsvis stalde med mekanisk udmugning og stalde med traditionelt gyllesystem (Kai, 2009). For køling i stalde med

hyppig udmugning, for eksempel mekanisk udmugning med linespil, antages det, at der kan opnås NH₃-reduktion jvf. nedenstående ligning 1:

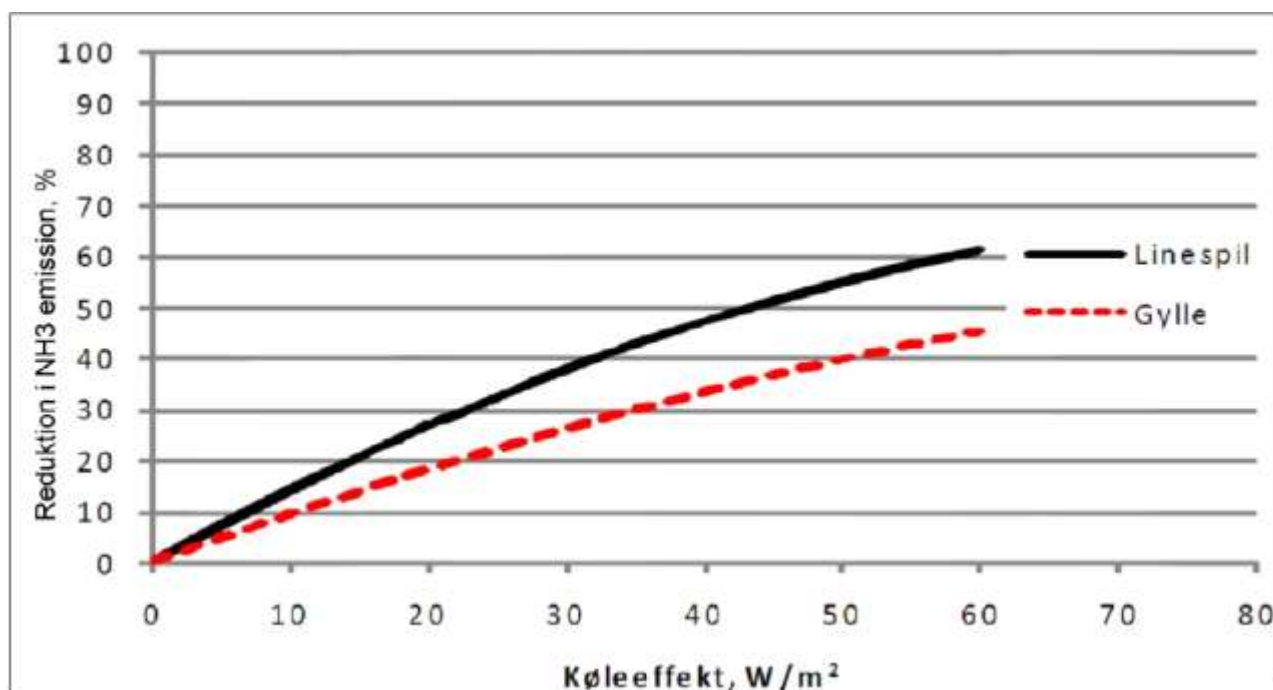
$$[1] \text{ Reduktion (\%)} = -0,008x^2 + 1,5x$$

hvor x = køleeffekt, W/m².

Tilsvarende kan effekten estimeres for stalde med traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler jvf. ligning 2:

$$[2] \text{ Reduktion (\%)} = -0,004x^2 + x$$

Køleeffekten kan herefter beregnes til 18,93 W/m² ud fra formel [2].

Figur 1. Forventet sammenhæng mellem køleeffekt w/m² og ammoniakreduktion, % ved gyllekøling i svinestalde med hhv. skrabe kanal og gyllesystem.

Gyllekøling medfører en reduktion i ammoniakemissionen fra stald afhængigt af dyrekategori, staldtype og køleeffekt. Som følge af et højere kvælstofindhold i gyllen af stald forøges ammoniakemissionen fra lager og udbringning af gylle fra stalde med gyllekøling. Netto vil der dog stadigvæk være et højere kvælstofindhold i gyllen efter udbringning. Dette giver mulighed for at forøge markudbyttet, idet det forøgede indhold af kvælstof i gyllen er ammonium-N, der kan forventes at have en gødningseffekt svarende til handelsgødning.

Ved gyllekøling produceres der energi svarende til ca. 3 gange forbruget af strøm samt en køleeffekt svarende til 2 gange forbruget af strøm. Da der er proportionalitet mellem køleeffekten og strømforbruget, betyder det, at energiforbruget fordobles, hvis køleeffekten fordobles. Sammenholdt med en marginalt aftagende effekt på

ammoniakemissionen betyder det, at energiforbruget pr. sparet kg ammoniak stiger med stigende specifik køleeffekt.

Overordnet set vil gyllekøling kunne reducere drivhusgasemissionen, hvis en række betingelser er opfyldt. Det vil således være en forudsætning, at varmen fra varmegruppen kan afsættes et andet sted i produktionen og erstatte varme fra en anden varmekilde, for eksempel oliefyr. Ud fra et miljømæssigt synspunkt er det vanskeligt at argumentere for anvendelse af gyllekøling, hvis ingen eller kun en lille del af den producerede varme kan anvendes.

På de anlæg, der til dato er installeret, har varmebehovet været tilstrækkeligt til at dække behovet for køling. Det betyder, at varmen i eksisterende anlæg er udnyttet 100 %. I nye store anlæg, hvor det vil være nødvendigt at installere en køleflade til overskudsvarme, vil udnyttelsen af varmen reduceres svarende til differencen mellem behovet for varmen og behovet for køling.

Samlet vurdering

I ansøgningen er det oplyst, at husdyrbruget med den valgte indretning af gulve i staldene, gyllekøling samt overdækning af gyllebeholdere, i tilstrækkelig grad overholder kommunens BAT-krav for ammoniak, samt det generelle ammoniakreduktionskrav der politisk er vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.

Dyretype	antal dyr	korrektion	BAT-niveau	maksimal N-udledning
Årssøer, eksisterende farestald, delvis spaltegulv	730	0,737*	0,75	538,01
Årssøer, ny farestald, delvis spaltegulv	70	0,746*	0,759	52,22
Årssøer, eksisterende løbe- og drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	240	1,727*	1,74	414,48
Årssøer, eksisterende løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	490	2,097*	2,11	1.027,53
Årssøer, ny løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	70	1,758*	1,771	123,06
Smågrise (7-33 kg), ny to-klimastald, delvis spaltegulv	28.000	1,0554**	0,0366	1.081,57
Slagtesvin /polte (45-100 kg), eksisterende stald, delvis spaltegulv	360	0,7536***	0,36	97,67
Slagtesvin /polte (33-107 kg), ny stald, delvis spaltegulv	300	0,9913***	0,3	89,22
Samlet emissionsgrænseværdi				3.423,76

Forudsætninger for ovenstående beregninger

*Søer:

$Emissionsgrænseværdi + fravænnede pr. årssø * (fravænningsvægt - 7,3) * 0,00148$

**Smågrise:

$(afgangsvægt-indgangsvægt) * (13,77 + 0,1733 * (afgangsvægt + indgangsvægt)) / 510$

***Slagtesvin/Polte:

$(afgangsvægt-indgangsvægt) * (13,77 + 0,1733 * (afgangsvægt + indgangsvægt)) / 2839$

Af ovenstående Skema 4 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæg.

Den ansøgte totale udledning er 3.421 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 3.423 kg N. Som tidligere nævnt stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

Ventilation

Der anvendes forskellige typer ventilationsanlæg i de forskellige staldanlæg.

Løbe-drægtighedsstaldens ventilation er et anlæg med undertryk med vægventiler. Farestalden har Combi-Diffus ventilation. Ved smågrisene er ventilationsanlægget af typen undertryk diffus. Eksisterende ventilation er med frekvens, hvor nye ventilationsanlæg forsynes med energisparende motorer og ventilatorer. Den nye toklima-stald etableres med Combi-Diffus ventilation.

Combi-Diffus ventilation er et undertrykssystem til svineproduktion. Combi-Diffus kombinerer de bedste egenskaber fra to ventilationssystemer: Diffus og Low Power Ventilation. Den friske luft kommer ind i stalden via loftpladerne (perforerede stålplader eller plader af træbeton) suppleret med et ekstra luftindtag i form af væg- eller loftventiler til de varme perioder. Ekstra luftindtag kan bruges som nødventilation, der sikrer dyrenes overlevelse i en situation med strøm- eller betjeningsvigt. Luftudtaget foretages via skorstene i taget.

Combi-Diffus ventilation sikrer:

- Et optimalt staldklima uden overskudsvarme, fugt og skadelige luftarter i stalden
- Minimal risiko for trækgener i kolde perioder
- Tilstrækkelig lufthastighed og kølende effekt i varme perioder
- Styring af luftretning, -mængde og hastighed i varme perioder
- Lavt energiforbrug

I ansøgningen er det angivet, at den nye to-klima stald ligeledes planlægges med Combi-Diffus ventilation.

Ansøger angiver endvidere, at ventilationssystemet bliver rengjort for hvert nyt hold, og at der er indgået en serviceaftale til vedligeholdelse og sikring af optimal ventilation.

I henhold til normtal udgør ventilation ca. 35 % af et svinebrugs energiforbrug. Ventilationsanlæg består af mange - og for nogle vedkommende - ret følsomme komponenter. Løbende vedligeholdelse er med til at sikre et korrekt og optimalt fungerende ventilationsanlæg. Vedligeholdelse omfatter blandt andet kontrol af temperatur- og evt. luftfugtighedsfølere. Fejlvisning på følere kan være betydelig og årsag til et markant merforbrug af energi - især hvis der tilføres varme til stalden fra et opvarm-

ningsanlæg. Følere, der viser for lav temperatur og/eller for høj luftfugtighed, vil medføre et større varmeforbrug end nødvendigt. Tillige vil en for tør staldluft kunne påvirke dyrenes sundhed. Beskadede ventilatorvinger har en forringet energieffektivitet og vil desuden give mere støj. Defekte lejer støjer, har forringet energieffektivitet og kan give pludselige nedbrud. Regelmæssig rengøring har stor betydning for ydelsen og energiforbruget. Ventilationskanalerne skal generelt renses mindst én gang om året for at sikre optimal ydelse. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ventilationsanlæggene vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang årligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, skal der føres eftersyn med og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Holstebro Kommune vurderer at anlægget, med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT

Rengøring af staldanlæg

Ansøger oplyser, at staldene iblødsættes inden vask med højtryksrensere.

Farestalden drives med holddrift. Der vaskes mellem hvert hold. Efter vask udtørres stalden. Drægtighedsstalder vaskes 1 gang om året og smågrisestalde vaskes efter hvert hold og tørres. Der findes overbrusningsanlæg i smågrisestalde.

Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på ammoniak- og staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

En forbedring af foderudnyttelsen reducerer udskillelsen af både kvælstof og fosfor.

Foderkorrektion fosfor

Søer

I ansøgt drift vil der blive anvendt mindre fosfor i foder til søer med max. 4,50 g P pr. FE_{so} og 1450 FE pr. årssø.

Korrektionsfaktoren for søer beregnes ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt. Værdier, der er angivet i ansøgningen: 4,50 g fosfor pr. FE_{so}, 1450 FE pr. årssø, 28,1 fravænnede grise pr. årssø med en fravænningsvægt på 7 kg, jvf. skema 6.

De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer en af de 3 faktorer, skal det sikres, at den totale mængde P ab dyr pr. år, som der stilles vilkår til, overholdes.

Skema 6. Ansøgte fosfor foderkorrektioner for slagtesvin, polte og søer.

Stald nummer	Stald afsnit	Dyretype	Antal	FE _{sv} pr. kg. tilvækst	g. P/FE	Kg P ab dyr	Total kg P ab dyr, jvf. vilkår
ST-177904	Sostald	Søer	800	1450	4,50	4,765*	3.812

* Samlet for søer

Søer:

P ab dyr beregnes ved hjælp af formlen:

$$(FE \text{ pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Der stilles vilkår til ovenstående.

BAT-emissionsgrænse for fosfor

Miljøstyrelsen har vurderet, at BAT-krav til begrænsning af fosfor skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier. Den vejledende emissionsgrænseværdi er dermed baseret på optimering af fosforudnyttelsen hos svin.

Husdyrgødningen ab lager må maksimalt have et indhold af fosfor, der svarer til 20,5 kg P pr. DE (slagtesvin), 27,8 kg P/DE (smågrise) og 23,0 kg P/DE (søer).

Skema 5. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.

Antal	DE	BAT-niveau Kg P /DE	BAT-niveau Kg P ab lager	Total kg P ab dyr ansøgt SKEMA 53177	Kg P ab dyr ansøgt, jvf. normer i teknologibladet
800 søer	184,65	23,0	4.247		5,248
28.000 smågrise	147,37	27,8	4.097		0,124
660 Slagtesvin/sopolte	15,81	20,5	324		0,513
			8.668	8.620	

På baggrund af de ovenfor stillede vilkår vedrørende den totale mængde P ab dyr pr. år, vurderes det, at emissionsgrænseværdien for fosfor for Hvidemosevej 25 er i overensstemmelse BAT.

Vurdering

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at forhold vedr. foder og optimering heraf pt. opfylder kravet til BAT, men opfordrer til at udviklingen på området med fytasetilsætning følges og implementeres om muligt. Ovenstående sikres ved vilkår.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Skema 6. Olietanke.

Tank	Anvendelse	Placering	Fabrikant	Årgang	Volumen	Tank nr.	Alarm
1	Fyringsolie stald	Nedgravet	Roug	2003	2500 liter	136569	-
2	Fyringsolie stuehus	Nedgravet	Herning	1977	1500 liter	226407	-
3	Dieselolie	Maskinhus	Kingspan	2007	2600 liter	05DM12115	Ja

Olier og kemikalier

På ejendommen opbevares olie i egnede beholdere i maskinhus. Spildolie opbevares i tønde ligeledes i maskinhus. Tønden er placeret på fast bund uden afløb. Marius Pedersen afhenter spildolie. Kemikalier til sprøjtning opbevares i aflåst fryser i maskinhus. Råolie opbevares i tønder i maskinhus. Tønderne er placeret på fast bund uden afløb.

Påfyldning af dieselolie på køretøjer foregår i maskinhus på betongulv uden kloakafløb.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald og kemikalier

På husdyrbruget fremkommer der affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 7.

Skema 7. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
Erhvervsaffald (brandbart)	Container	Afhentes af autoriseret firma.
Ikke brændbart affald	Container	Afhentes af autoriseret firma.
Medicinrester og kanyler	Opbevares i lukket beholder indtil afhentning. Begrænset mængde	Afleveres til kommunal modtagestation.
Jern	Variierende	Afhentes af skrothandler
Papir /pap	Container	Afhentes af autoriseret firma.
Glas	Container	Afhentes af autoriseret firma.
Plast	Container	Afhentes af autoriseret firma.
Spildolie	Tønde i maskinhus	Afhentes af autoriseret firma.

Kvittering for afhændelse af affald skal kunne fremvises ved tilsyn.

Der forventes ingen væsentlig udvidelse af affaldsmængden i forbindelse med udvidelsen.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Aflevering af enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning skal ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal afleveres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde dyr afhentes løbende af DAKA. Afhentning sker i dagtimerne på hverdage. Smågrise opbevares i kølecontainer og større dyr under kadaverkappe på betonspalter indtil afhentning. Placering af afhentningspladsen ses af situationsplanen, jvf. bilag 3.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket,

skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Opbevaring

Pesticider og planteværnsmidler opbevares i aflåst skab i maskinhuset.

Kemikalieaffald skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- To af beholderne er overdækket med fast overdækning
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 248,90 DE) leveres til Brdr. Madsen Biogas. Husdyrgødningen afhentes cirka hver 14. dag.

I nedenstående Skema 8 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 8. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring Kapacitet [m ³]	Efter ændring Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	2003	2013	2.934	2.934
Gyllebeholder II	1994	2005	617	617
Fortank m.m.	projekteret		0	32
Gyllebeholder III (ny)	projekteret		0	4.000
Gyllekanaler			720	720
Samlet opbevaringskapacitet:			4.271	8.303

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 9,8 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. Holstebro Kommune vurderer, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal, da husdyrbruget har en opbevaringskapacitet svarende til 9,8 mdr.

Fast overdækning af gyllebeholder

Der bliver i forbindelse med udvidelsen etableret ny gyllebeholder på 4.000 m³. Der bliver etableret fast overdækning på gyllebeholderne. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen. Svovlbrinte sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe beholderens beslag. For at undgå, at der drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side, kan der monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig korrosionssikring, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der etableres indvendigt skørt.

Herudover stilles der vilkår om, at teltåbningen kun må stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes eller
- at gyllebeholdere er etableret med fast overdækning

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 248,90 DE) leveres til Brdr. Mad-sen Biogas eller alternativt til miljøgodkendte gylleaftalearealer. Pumpning og hånd-tering af husdyrgødning vil foregå indenfor normal arbejdstid. Gylle til biogasanlæg-get vil blive afhentet i lastbiler i dagtimerne og forventes ikke at medføre øgede ge-ner.

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fun-det nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræ-ve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.422 kg/år, hvilket er en meremission på 1.034 kg N / år i forhold til før-situationen.

Skema 9. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.075 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.046 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	300 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og generel reduktion	3.422 kg N / år
Meremission	1.034 kg N / år

Jvf. ansøgningsskema 53177 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for am-moniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 54 Skånsø og Tranemose.

Mindsteafstanden hertil er 430 meter mod øst til Skånsø med omgivende naturarealer. Skånsø er kortlagt som lobeliesø (naturtype 3110) med meget høj naturkvalitet, herunder store bestande af bl.a. tvepibet lobelie og sortgrøn brasenføde. På søbredderne er kortlagt fine områder med tørvelavning (7150) med bl.a. liden og rundbladet soldug, klokke-ensian og fin bunke, samt våd hede (4010). For begge disse er naturtilstanden vurderet til III, moderat.

De tre naturtyper er alle kvælstoffølsomme med tålegrænser på hhv. 5-10, 10-15 og 10-25 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 16-17 kg N/ha/år vil tålegrænserne sandsynligvis være overskredet for de to første naturtyper, og muligvis for alle tre.

Beregninger for det nærmeste punkt i Natura 2000-området i forhold til ejendommen viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,3 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Da der ikke er andre husdyrbrug omkring søen, er det fastsatte beskyttelsesniveau jvf. husdyrbrugsloven 0,7 kg N/ha/år for den samlede ejendom.

Reglerne for kategori 1 natur er således overholdt. Holstebro Kommune venter ingen eller kun en begrænset negativ effekt af ejendommen på Natura 2000-området.

Nøgletal emission

	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	3421,70
Meremission fra stald og lager	1033,59

Maksimaldepositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0,1
Højeste totaldeposition i naturområdet	0,3

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmose eller større heder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er relativt høj, dvs. 1,3 kilometer i østlig retning. Der er tale om en fint, ca. 26 ha stort hedeområde på skrænterne ned imod Skallsø/Flyndersø området.

På grund af afstanden er der ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men reglerne for kategori 2 natur vil være overholdt med god margin.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et knap ½ ha stort registreret hedeområde nordvest for ejendommen. Afstanden er til ejendommen er ca. 200 meter, men til gylletanken kun ca. 110 meter

Der er tale om en noget degraderet hede med dominans af bølget bunke. I den nordlige 2/3 findes en del revling, men meget lidt hedelyng. Desuden bredbladet mangeløv, mangelblomstret frytle, krybende hestegræs, hirse- og sand-star, engelsk visse, hindbær, gederams, lyng-snerre, rødknæ, alm. kørvel og mos (*Pleurozium schreberi*). Desuden lidt krat med alm. røn og kaprifol og lidt opvækst af eg og fyr; området er ryddet for større træer for nylig. Området er i kommunens naturplan C-målsat (forholdsvis lav målsætning), og naturkvaliteten vurderes som ret lav.

Beregninger viser en merdeposition fra udvidelsen af ejendommen på 0,6 kg N/ha/år i hedeområdet, og reglerne for kategori 3 natur er derfor overholdt.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen.

Nøgletal emission

	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	3421,70
Meremission fra stald og lager	1033,59

Maksimaldepositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0,6
Højeste totaldeposition i naturområdet	2,3

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 10 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jvf. Lov om randzoner.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtmissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 10 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 10. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	551 meter (ny model)		--	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	375 meter (ny model)		--	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	174 meter (FMK)	107 meter (FMK)	102 meter (FMK)	195 meter (FMK)	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Samlet vurdering for lugt

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jvf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Der vil være en stigning i antallet af gødningstransporter på ca. 100 læs i forhold til nudriften. Dette skyldes de ekstra dyreenheder på ejendommen. En del af husdyrgødningen afsættes til biogasanlæg eller alternativt til andre miljøgodkendte gylleaftalearealer. Husdyrgødningen vil blive afhentet af lastbiler, hvorfor der forventes cirka 127 transporters årligt foregå med lastbil. De øvrige 145 læs vil foregå med traktor. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporters foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporters kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Gylle til Brdr. Madsen Biogas afhentes ca. hver 14. dag. Udspretningsarealerne er beliggende i umiddelbar nærhed af anlægget, og en del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 7.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporters igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 11. Oversigt over antallet af årlige transporters.

Type	Antal transporters		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte foderstoffer	37	26	-42
Fyrings- og dieselolie	12	12	0
Husdyr til/fra husdyrbruget	75	82	20
Husdyrgødning	145	243	68
DAKA	60	75	25
Andre (erhvervsaffald)	12	12	0
Antal transporters i alt	341	450	24

Vurdering af transporters

Transporters med dyr og husdyrgødning vil blive forøget. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Udvidelsen i DE er på cirka 32 %. Det samlede antal transporter øges ikke tilsvarende, og antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune påpeger, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Det er i ansøgningen oplyst, at der kan forekomme støj fra:

- Ventilation
- Ved flytning af dyr
- Foderanlæg og kompressor
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Ventilationsanlæg

Ventilationsanlægget kører i døgndrift, da det er nødvendigt for driften. Anlægget er beskrevet i afsnittet vedr. ventilation. I ansøgningen er det oplyst at farestalden har Combi-Diffus ventilation og at også den nye to-klima stald planlægges med Combi-Diffus ventilation. Løbe-drægtighedsstald er etableret med undertryksventilation med vægventiler. Ventilationsanlægget kører mindre i aften- og nattetimerne, da temperaturer er lavere her. Det nye ventilationssystem er desuden indrettet, så vinduer i stalden ikke længere står åbne i sommerperioden. Dette vurderes desuden at reducere støjniveauet fra dyr i stalden m.v.

Øvrige støjklider

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnligt transporter med lastbil. I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser især i forbindelse med sæsonbetonet kørsel.

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Samlet vurdering af støj

Der har ikke tidligere været klaget over støj fra husdyrbruget.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af de pågældende støjklider indenfor normal arbejdstid, og ved de stillede vilkår.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende minkhaller eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der kan endvidere forekomme mindre støvgene ved indlæsning af færdigfoder. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men det forventes ikke at støvgener fra ejendommen øges tilsvarende.

Støvgener forventes primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i korte perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Generelt forventes der ikke støvgener på eller omkring ejendommen, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der ikke forekommer belysning, skygger eller reflekser der generer naboer.

Der opsættes energisparende lysarmatur i nye stalde.

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret. Tidspunktet kan dog variere. Herudover er der sensorstyret udendørslys ved vejen. Ved nordgavlen tændes lys efter behov med kontakt.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da der er beplantning samt bygninger, der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 12:

Skema 12. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til faskiner og videre til nedsivning
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gylletank

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Hvis der etableres tagrender på de nye stalde, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Der stilles vilkår til dette. Før etablering af faskiner, skal der fx i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på de nye bygninger kan vandet nedsives på stedet.

Skadedyr

Rotter

Der er tegnet abonnement med Dansk Skadedyrsservice, herudover forebygges forekomsten af rotter ved renholdelse af stalde mv. for gødnings- og foderrester mv.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levedmuligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse samt ved indsættelse af rovfluer.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning og diesel.

Overpumpning af gylle

Gyllevognene vil blive fyldt med sugestuds. Herved elimineres risikoen for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt der sker større gylleudslip vil gyllen pga. terrænets fald, løbe ud på nærliggende mark. I henhold til tilgængeligt kortværk samt oplysninger i ansøgningen er mark nr. 2-0 nærmest gyllebeholderne ikke drænet. Mark 13-0 er derimod i henhold til kortværket drænet. Der er cirka 103 meter fra nærmeste gyllebeholder til dræn og cirka 93 meter fra gyllebeholder til nærmeste grøft. Med hældninger på hhv. 1,5 og 2,1 grader fra gyllebeholderne til dræn, og hældninger på 1,6 og 1,1 grader til nærmeste grøft, vurderes det således at terrænet omkring gyllebeholderne ikke er stærkt

skrånende mod hverken grøfter, vandløb, hvorfor gyllen ikke vil udgøre en risiko for overfladevand.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således, at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres, jvf. bilag 20.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved, hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre

renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

- Energi**
 - Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde.
 - Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør.
 - Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet.
 - Ny stald udstyret med diffus undertryksventilation. Der er separat styring på hver sektion, som styrer alt med varme/ventilation, overbrusning og alarm. Ventilationen er frekvensstyret.
 - Ventilationssystemet rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget.
 - Gyllekøling med genanvendelse af overskudsvarmen i stalden.
- Vand**
 - Drikkenipler er integreret i foderautomaterne. Installationerne kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
 - Stalde iblødsættes og vaskes med højtryksrensere.
- Management**
 - Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
 - Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
 - Der er lavet en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
 - Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Ammoniak**
 - Der etableres gyllekøling i den nye to-klimastald.
 - Der etableres fast overdækning på gyllebeholdere.
 - Der er reduceret tildeling af fosfor til søerne.
 - Stalde er med delvist spaltegulv.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jvf. Skema 13:

Skema 13. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen
El forbrug [kWh]	190.000	286.800
Vand (drikke) [m ³]	4.050	8.900
Vand (vaskevand) [m ³]	400	600
Olie (fyring) [liter]	6.500	6.500
Olie (diesel) [liter]	5.700	5.700

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Det forventede energiforbrug på et svinebrug som Hvidemosevej 25 er omkring 324.000 kWh. Hertil kommer drift af gyllekølingsanlægget, markvanding etc. Et årligt forbrug på 286.800 kWh vurderes derfor umiddelbart at være rimeligt.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Det nye byggeri skal desuden i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent. Der er stillet vilkår til dette.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

En del af husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på (Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup). Den resterende del afsættes til biogasanlæg eller alternativt andre miljøgodkendte aftalearealer, jvf. Skema 14.

Skema 14. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Hvidemosevej 25, 7830	Svinegylle	33.717	8.620	347,82
I alt		33.717	8.620	347,82
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til biogasanlæg/miljøgodkendte aftalearealer	Svinegylle	-24.128	-6.397	-248,90
I alt		-24.128	-6.397	-248,90
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Hvidemosevej 25, 7830	Svinegylle	9.589	2.223	98,92
I alt		9.589	2.223	98,92

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 14 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af svinegylle produceret på husdyrbruget til biogasanlæg eller andre miljøgodkendte aftalearealer svarende til 248,90 DE. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 70,62 ha, hvoraf 12,58 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 15 og er beliggende i henhold til bilag 9.

Skema 15. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	7,94	Martin Ravn, Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup
1-1	2,13	
1-1-1	0,20	
2-0	2,46	
3-0	2,00	
3-1	0,29	
4-0	2,29	
4-1	0,56	
6-0	2,29	
7-0	4,10	
8-0	2,95	
9-0	2,21	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
10-0	1,34	
11-0	2,62	
22-0	14,49	
22-1	1,83	
23-0	3,21	
24-0	5,13	
I alt	58,03	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
12-0	3,35	P. Christian Mølgaard, Blakshøjvej 18, 7830 Vinderup
12-1	2,66	
13-0	0,80	
14-0	1,63	
15-0	2,95	
16-0	0,57	
17-0	0,62	
	12,58	Ha forpagtede arealer
I alt	70,62	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For svin må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 70,66 ha til rådighed. Der er 70,62 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav anses for at være opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskite

Jvf. den miljøtekniske vurdering under grundvand stilles der vilkår om grundvands-sædskite med 30 % miljøgræs (G3) på markerne 1-1-1, 2-0, 3-1,4-1, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0 og 17-0.

Begrebet miljøgræs dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder (generelt krav om 14 % efterafgrøder). Herudover er der følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskite.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar, at etableringen er vellykket.
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskitet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse er for de øvrige arealer foretaget med S2 og S4-sædskite, der er identisk med referencesædskitet. Da beregningerne er foretaget på et sædskite, der ikke afviger fra referencesædskitet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskite.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets egne arealer til udbringning ligger tæt omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse

- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredding og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Alle udspreddingsarealerne ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser og hygiejnezone for vandværksboringer.

Markarealerne mark nr. 1-1-1, 2-0, 3-1,4-1, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0 og 17-0 ligger indenfor indvindingsoplandet til Ejsing Vandværk, indenfor nitratfølsomt indvindingsopland samt indsatsområde mht. nitrat, jvf. bilag 20.

Statens kortlægning for området er afsluttet, og de ovennævnte arealer er beliggende i et område med en grundvandsforekomst, der er kortlagt som værende følsom for udvaskning af nitrat. Grundvandsforekomsten anvendes til drikkevand til et alment vandværk.

Der er i ansøgningen beregnet en nitratudvaskning for mark nr. 1-1-1, 2-0, 3-1,4-1, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0 og 17-0 på 60 mg/l svarende til planteavlensniveau.

Med hjemmel i husdyrgodkendelsens bilag 3, punkt 2 Ad. b bliver der i miljøgodkendelsen for ejendommen Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup, på de ovenfor nævnte

markarealer stillet vilkår om, at der maksimalt må ske en nitratudvaskning, der er svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte.

Afstandskravet til markvandingsboring DGU nr. 54.437 er overholdt fra den nye staldbygning.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Småflagermus: Ventes ud fra deres levevis ikke at ville blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Er ikke registreret i området.

Vandranke: Er ikke registreret i området.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse

med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jvf. EF-domstolen³. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁴ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for det givne opland, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Natura 2000-området Venø Sund er opfyldt, da der ikke er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er faldende i oplandet til Venø Sund, og der er ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet. Et enkelt areal ligger desuden i oplandet til Natura 2000 søerne Sønder Lem Vig og Tværmose.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Alle 70,62 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Venø Bugt. Udbringningsarealerne i oplandet til Limfjorden ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på <50 %. Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er karakteriseret som et kvælstoffølsomt overfladevand, hvorfor oplandet er udlagt som nitratklasse I, hvor der maksimalt må udbringes 85 % af det generelle harmonitryk, jvf. skema 21.

³ Hjertermuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁴ Bek. nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Skema 16. Fordeling af udbringningsarealer i rel. til nitratklasser og harmonireduktionsprocent samt beregning af maksimal N-udvaskning for udbringningsarealer, herunder fastlæggelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen.

Opland	Ansøgt Projekt
Udvikling i dyrehold	
Udspretningsareal i nitratklasse 0	0,00 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 1	70,62 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 2	0,00 ha
Udspretningsareal i nitratklasse 3	0,00 ha
Samlet areal	70,62 ha
Relativ arealfordeling	100%
Harmonireduktionsprocent	0,00%
Maksimalt dyretryk uden virkemidler	
Maksimal N-udvaskning	0,0 kg N/ha
Ansøgt N-udvaskning	79,7 kg N/ha
Udvaskning svarende til et plantebrug	74,8 kg N/ha
Merudvaskning i det ansøgte projekt	4,9 kg N/ha
Virkemidler	
Efterafgrøder	4%
Reduceret kvælstofnorm	0%
Harmonitryk	1,40 DE/ha
Sædskifte	S4

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 4 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav.

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at
Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er et åbent vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra det samlede husdyrbrug, der ansøges

om, ikke må udgøre mere end 5 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i det respektive opland.

Skema 17. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N62 - Venø sund
Delområde - kystopland	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund
Opland til Natura 2000 området	58.442 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2009)*	42.065 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	55%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	56 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	1.066 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	74 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	1.140 tons N/år
Det ansøgte projekt	
Nitratklasse 0	0,00 ha
Nitratklasse I	70,62 ha
Nitratklasse II	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	70,62 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	25,0%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	4,9 kg N/ha/år
Samlet husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,260 ton N
Ansøgt husdyrgødningsbetinget nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,02%

Det ansøgte har jvf. Skema 17 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,02 % af den samlede N-udvaskning til Venø sund.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af grov sandet jord (54 %), mens den resterende er beliggende på finsandet jord (46 %), jvf. Skema 18.

Skema 18. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	7,94	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
1-1	2,13	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
1-1-1	0,20	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
2-0	2,46	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
3-0	2,00	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
3-1	0,29	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
4-0	2,84	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
4-1						-	-	-
6-0	2,29	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
7-0	4,10	Ja	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
8-0	2,95	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
9-0	2,21	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
10-0	1,34	Ja	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
11-0	2,62	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
12-0	3,35	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
12-1	2,66	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
13-0	0,80	Ja	JB1	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
14-0	1,63	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
15-0	2,95	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
16-0	0,57	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt	-	-	-
17-0	0,62	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt/ Sønder Lem Vig/ Tværmose	-	-	-
22-0	14,49	Ja	JB2	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-
22-1	1,83	Nej	JB2	Nej	Venø Bugt	-	-	-
23-0	3,21	Nej	JB2	Nej	Venø Bugt	-	-	-
24-0	5,13	Ja	JB2	Ja, delvist	Venø Bugt	-	-	-

Fosforklasser

Venø Sund

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Natura 2000 område Venø Sund, som i statens kortværk ikke udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Udbringningsarealerne i oplandet er derfor ikke omfattet af fosforklasse.

Tværmose

Omkring 0,34 hektar af de ansøgte arealer er beliggende i oplandet til Tværmose som afstrømmer til Natura 2000-område nr. 32 "Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge". Tværmose er en ca. 15 ha stor lavvandet brunvandet sø, der er udpeget som naturtype 3160.

Af Regionplanen, samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Tværmose er truet og ikke kan opfylde miljømålene om god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som god i Tværmose. Staten vurderer på baggrund af næringsstofbelastningen til Tværmose at den fremtidig målopfyldelse er truet, jvf. kap. 2.4.2, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

De seneste undersøgelser af Tværmose fra 2012 viser, at søen fremadrettet ikke vil kunne opfylde kravene til målopfyldelse, da der har været en markant stigning i både klorofylniveauet og fosforniveauet i søen, jvf. data i Danmarks miljøportal. Således er niveauet for klorofyl og fosfor i søvandet cirka fordobbelt i forhold til de tidligere undersøgelser i 1992 og 2000.

Det vurderes på denne baggrund, at til ledningen af næringsstoffer til Tværmose er for stor til, at den fremtidige målopfyldelse kan sikres. Der er derfor vigtigt, at der ikke ved aktiviteter ved søen eller i oplandet til søen sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Ingen af de udspretningsarealer, der ligger i oplandet til Tværmose, ligger på drænnede lavbundsarealer eller lerjorde. Arealerne er derfor ikke omfattet af fosforklasse.

Sønder Lem Vig

Ingen af de ansøgte arealer er beliggende i det direkte opland til Sønder Lem Vig. Søen ligger indenfor Natura 2000-område nr. 32 "Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge". Sønder Lem Vig er en ca. 240 ha stor kransnålalgesø, og er udpeget som naturtype 3140.

Af Regionplanen, Natura 2000-planen for område 32 samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Sønder Lem Vig ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som ringe i Sønder Lem Vig. Staten har opgjort et fosforreduktionskrav svarende til 359 kg fosfor/årligt for at sikre en fremtidig målopfyldelse, jvf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Fosforbelastningen søges begrænset ved spildevandsindsatser overfor fosfor, som er vedtaget i Holstebro Kommune samt de generelle tiltag, herunder randzone mm. Naturstyrelsen forventer, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at sikre en fremtidig målopfyldelse i Sønder Lem Vig.

Sønder Lem Vig er endvidere udpeget som levested for odderen. Odderen er omfattet af habitatdirektivets bilag II samt IV, Bern-konventionens liste I og CITES/Washington konventionen liste I/liste A. Endvidere er odderen fredet i Dansk lovgivning, og der findes en forvaltningsplan for arten. Af Naturplanen for område nr. 32 fremgår det, at bevaringsstatus for odderen er gunstig.

Fosforklasser og fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspretning af en fosformængde på 9.589 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 9.589 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 14,7 kg P/ha, jvf. Skema 19.

Skema 19. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	9.589 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	31,5 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	16,8 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	14,7 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet overholder husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 14,7 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 6 %. Det ansøgte projekts andel af påvirkningen på Natura 2000-områderne Venø Sund, Tværmose og Sønder Lem Vig er på baggrund heraf estimeret til hhv. 0,04 %, 0,00 % og 0,07 %, jvf. Skema 20.

Skema 20. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N62 - Venø sund	Sønder Lem Vig	Tværmose
Delområde - kystopland	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund
Opland til Natura 2000 området	58.442 ha	9.111 ha	208 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	41.233 ha	6.123 ha	78 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	8.247 kg P	1.225 kg P	16 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	1.377 kg P	239 kg P	10 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P	1 kg P
Fosfor tab opland total	9.623 kg P	1.464 kg P	27 kg P
Husdyrbrugets arealer			
Ansøgt areal	70,62 ha	0,34 ha	0,34 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	14,7 kg P/ha	14,7 kg P/ha	14,7 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	6%	6%	6%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperiod	4 kg P	0 kg P	0 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,04%	0,00%	0,07%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

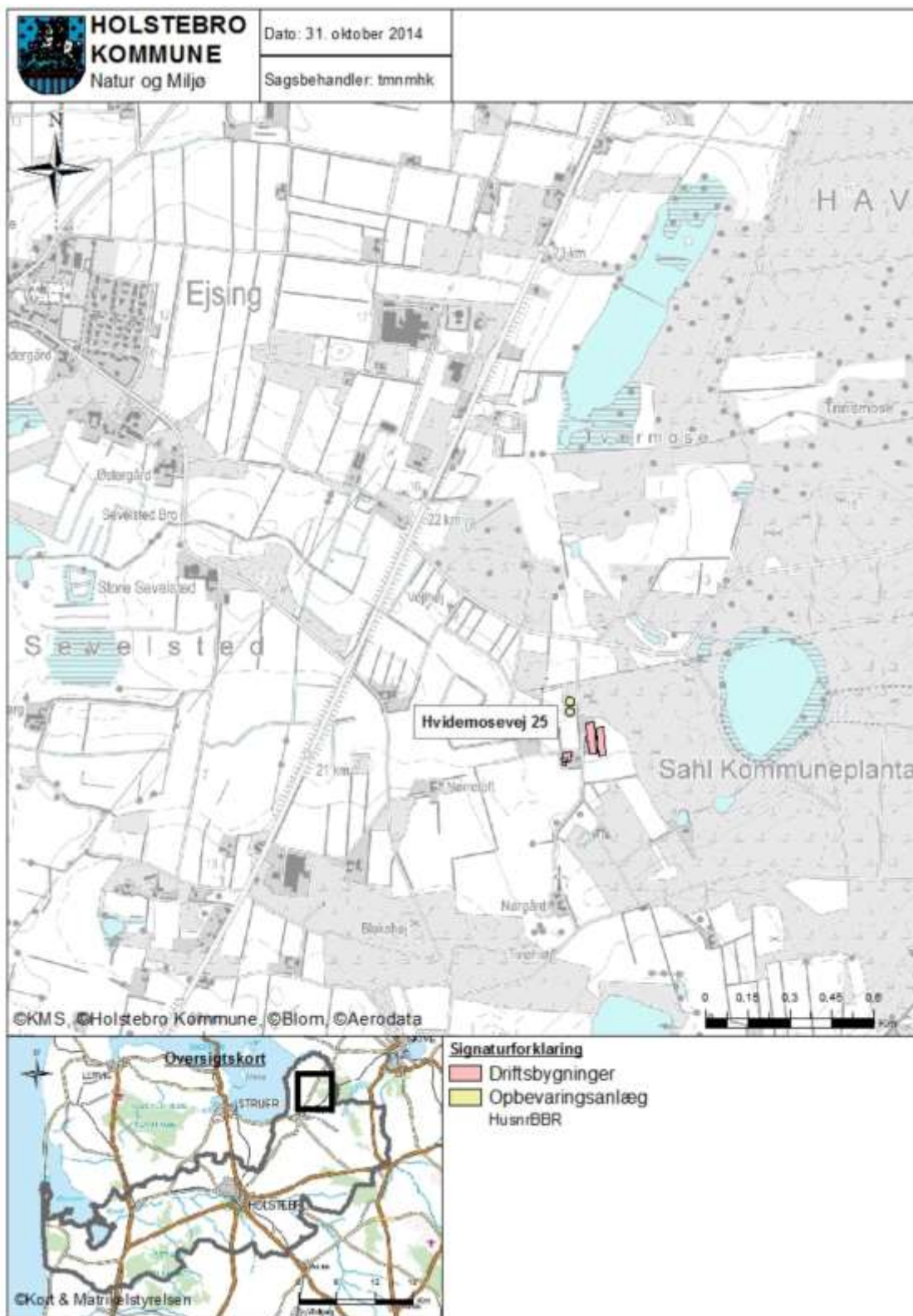
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet, og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

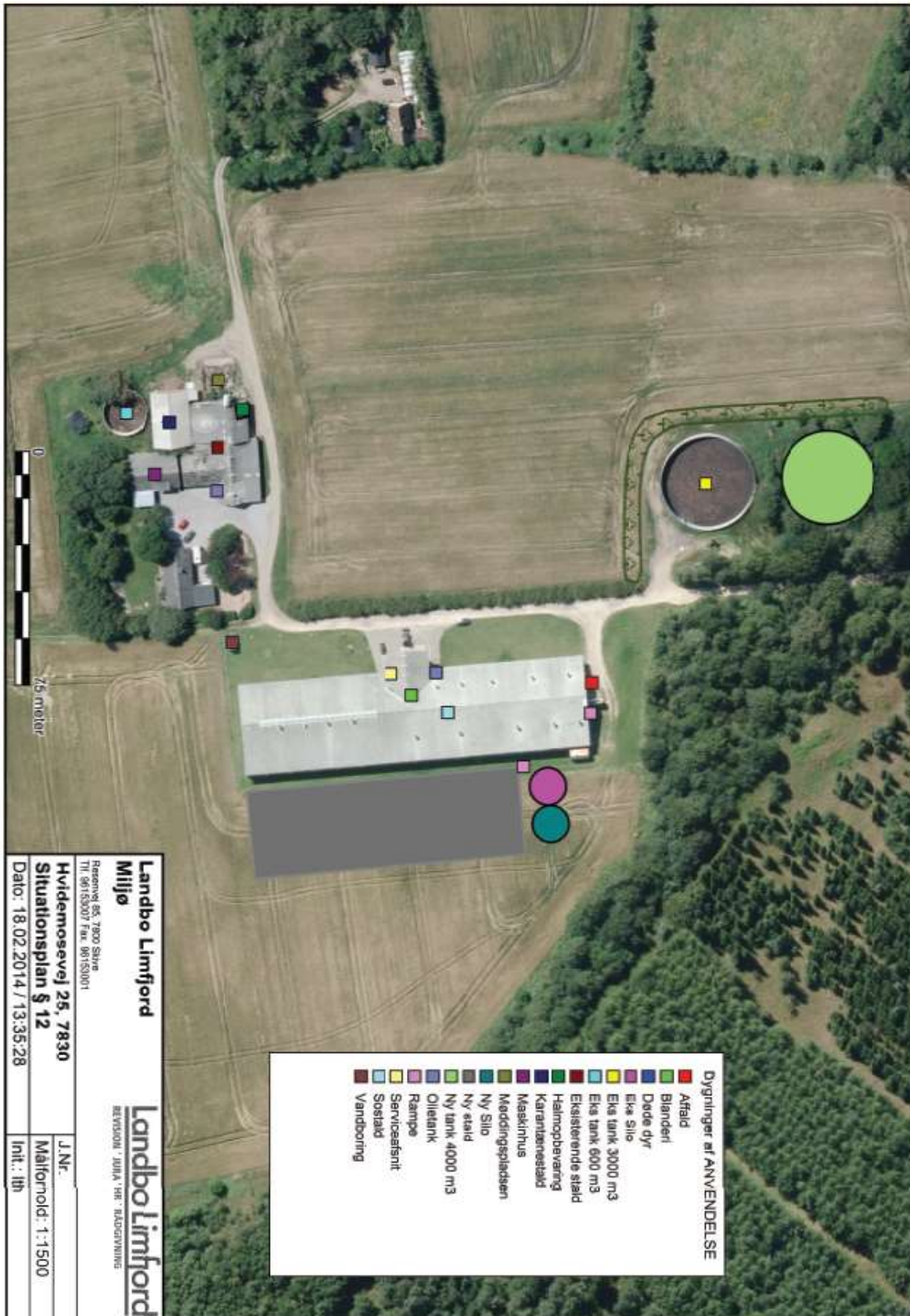

Bilag 2 – Situationsplan

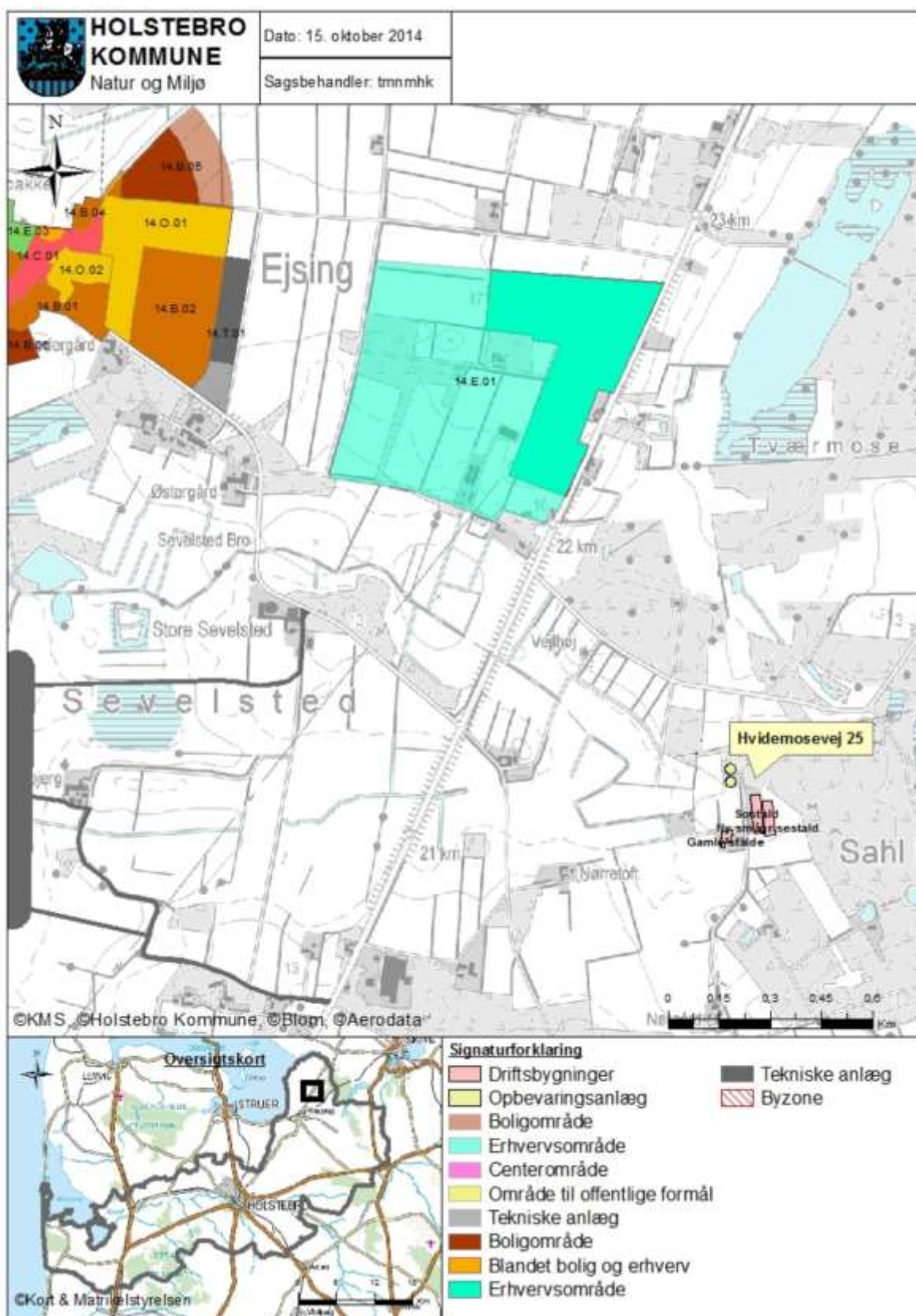

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

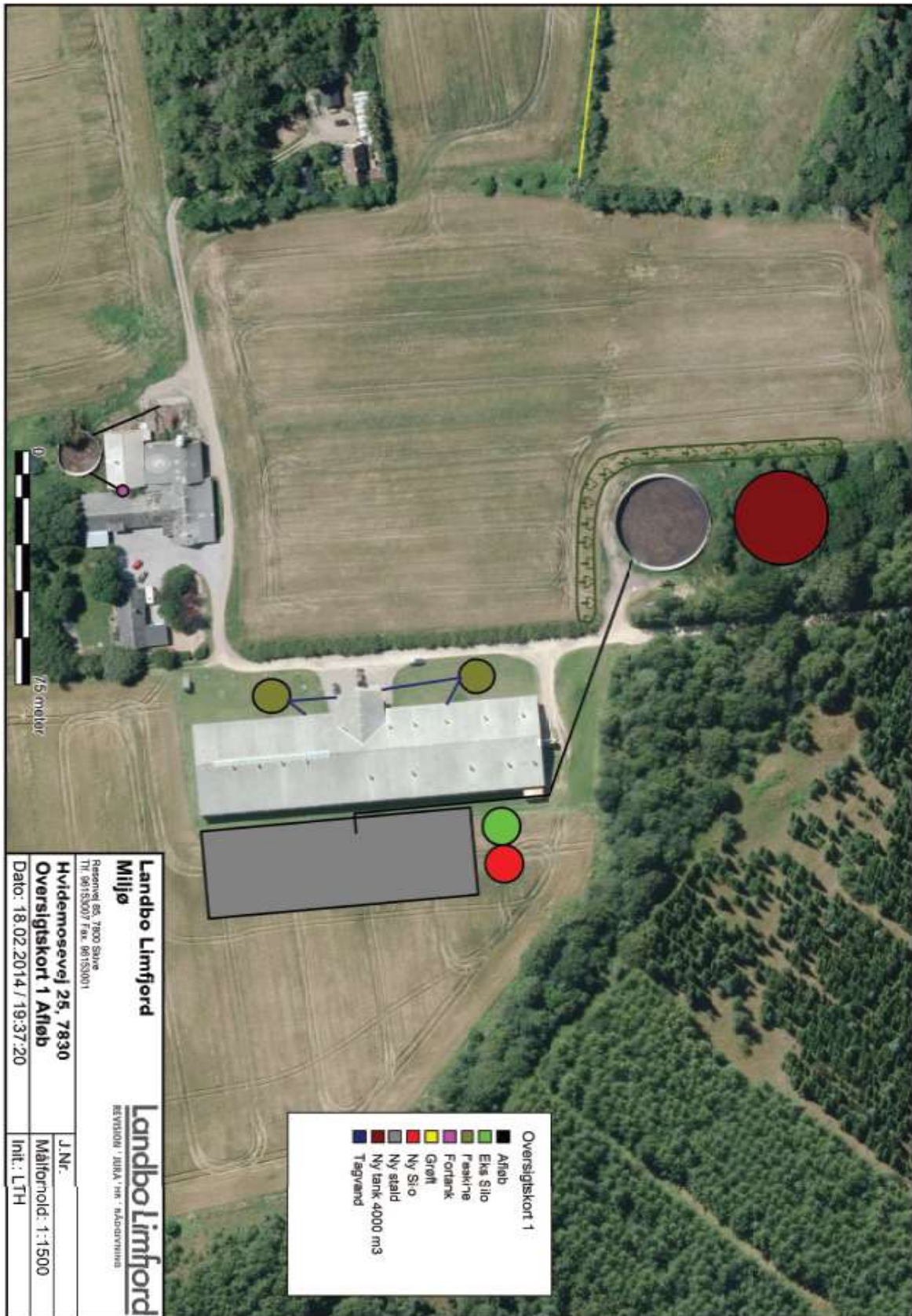

Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

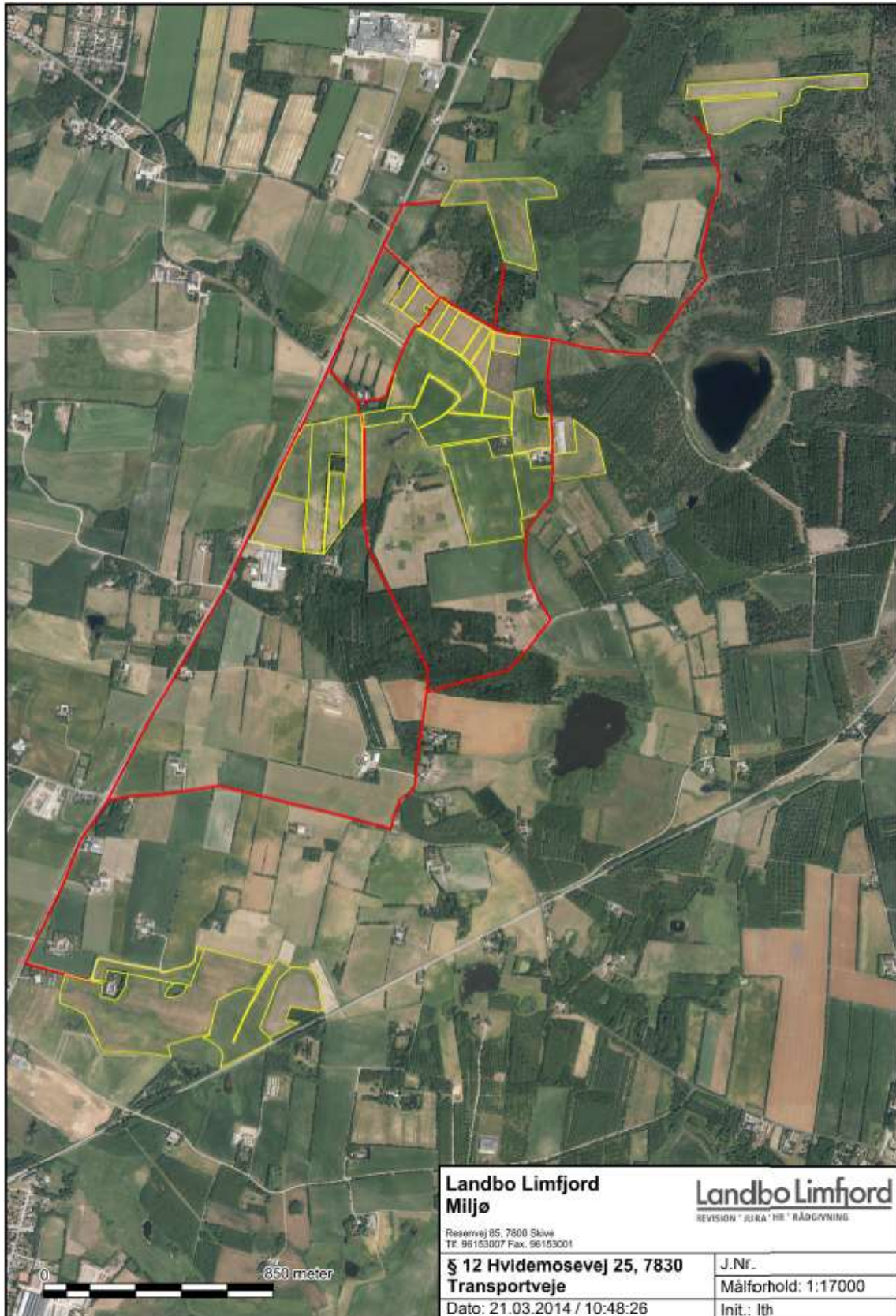

Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

Bilag 7 – Gylletransportruter

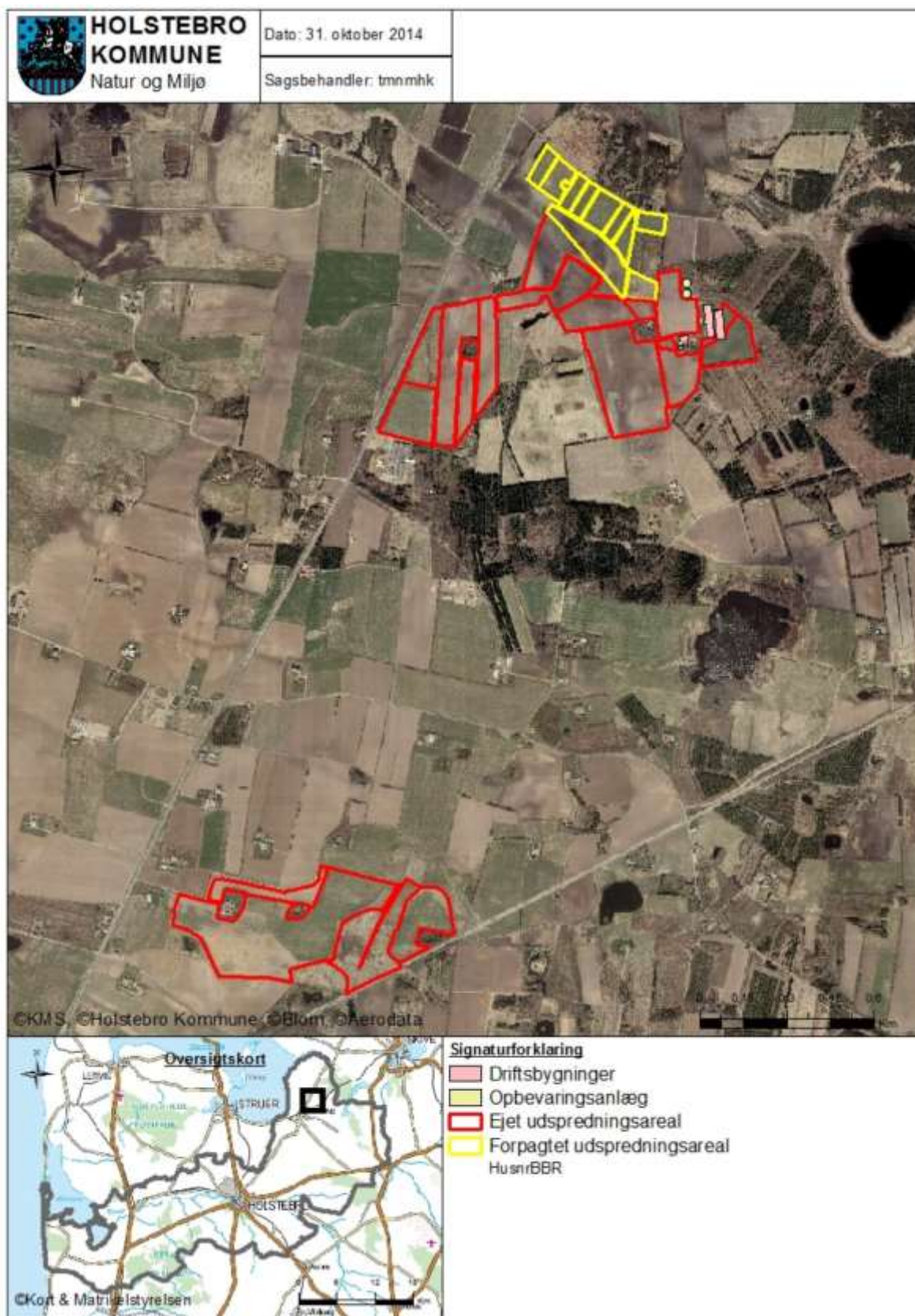

Bilag 8 – Naturområder omkring anlæg og N-dep. fra anlæg

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

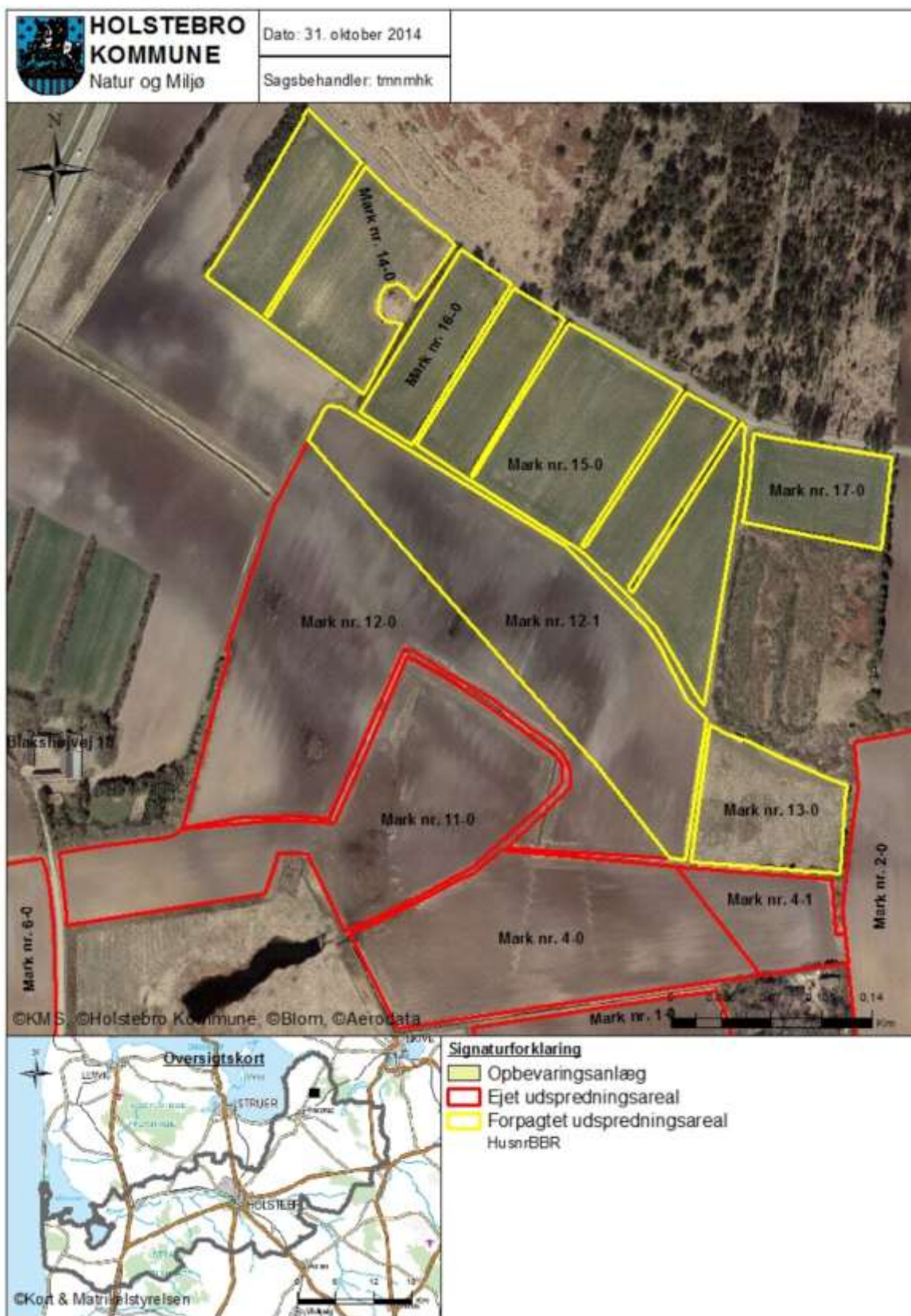

Bilag 10 – Arealer del 1/3

Bilag 11 – Arealer del 2/3

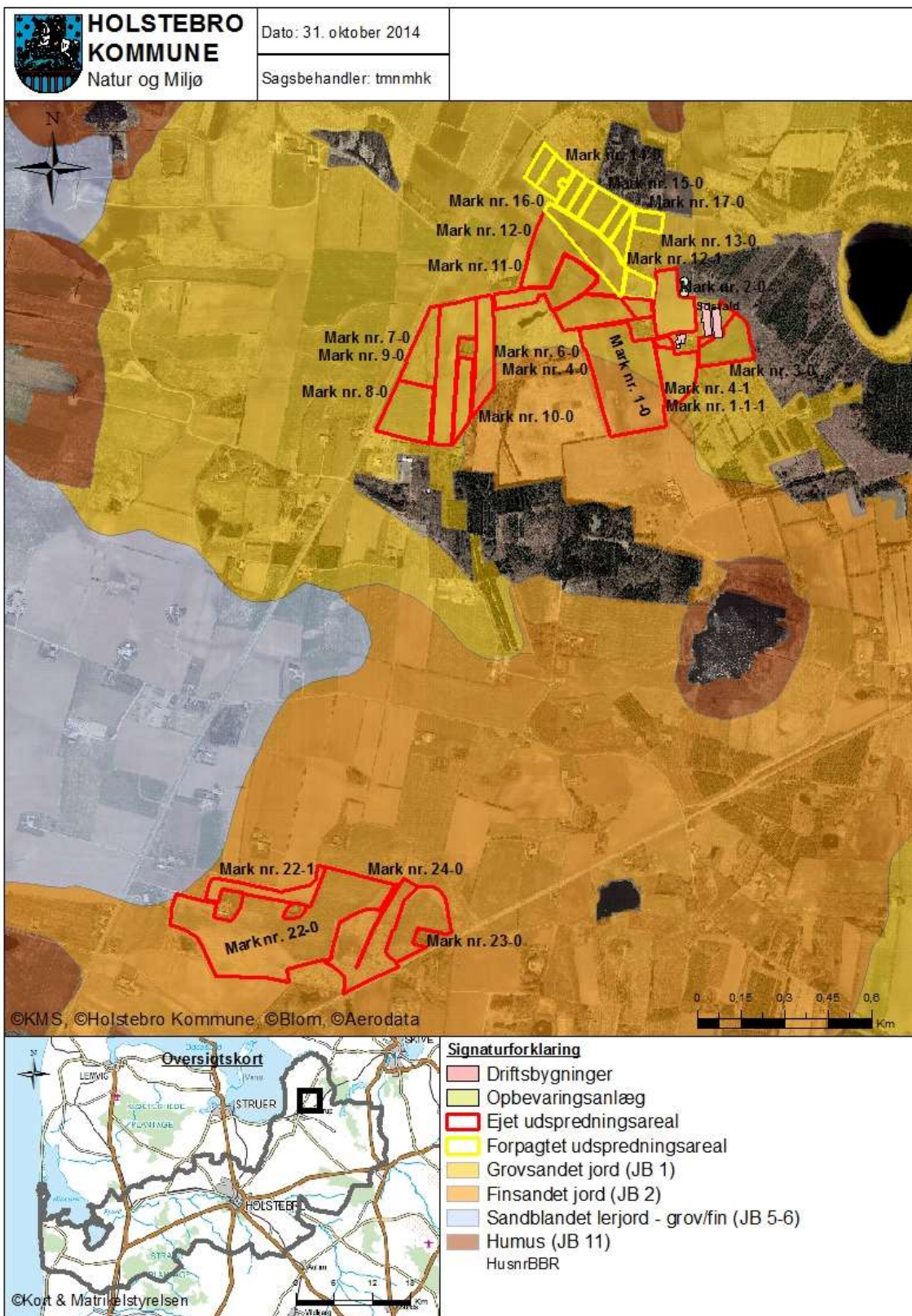
Bilag 12 - Arealer del 3/3

- Signaturforklaring**
- Driftsbygninger
 - Opbevaringsanlæg
 - Ejet udspretningsareal
 - Forpagtet udspretningsareal
- HusrBBR

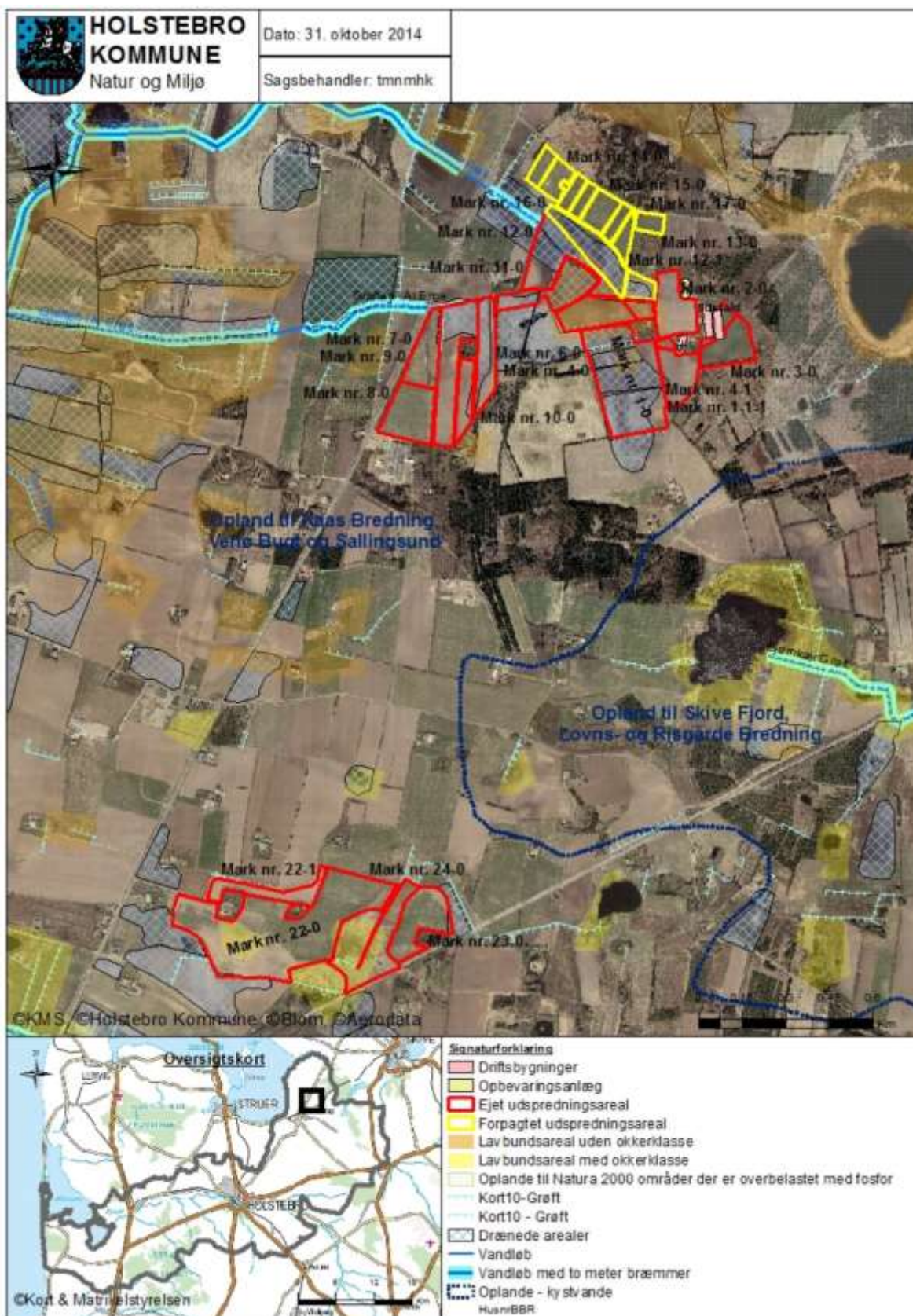

Bilag 13 – Jordbundstyper

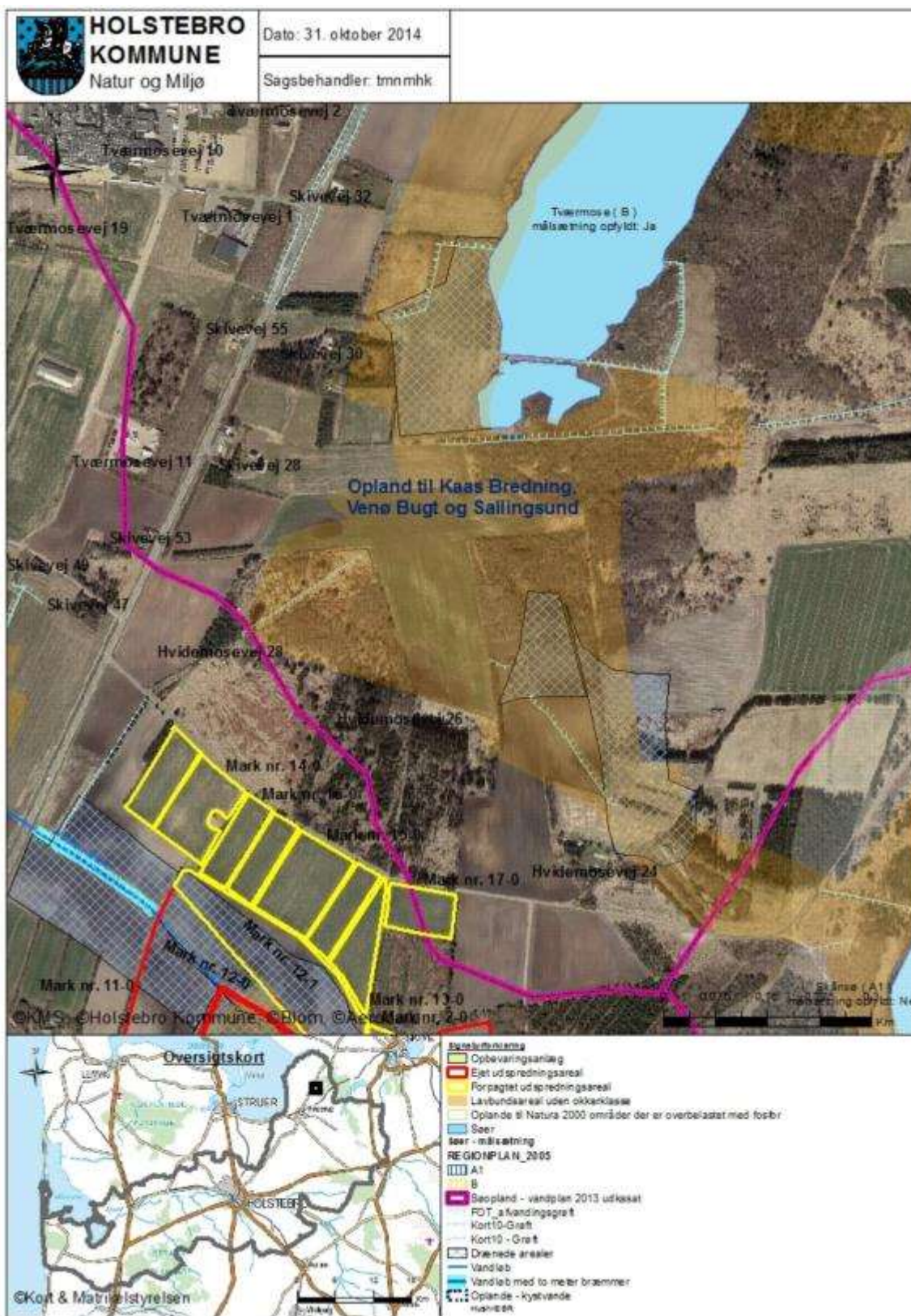

Bilag 14 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

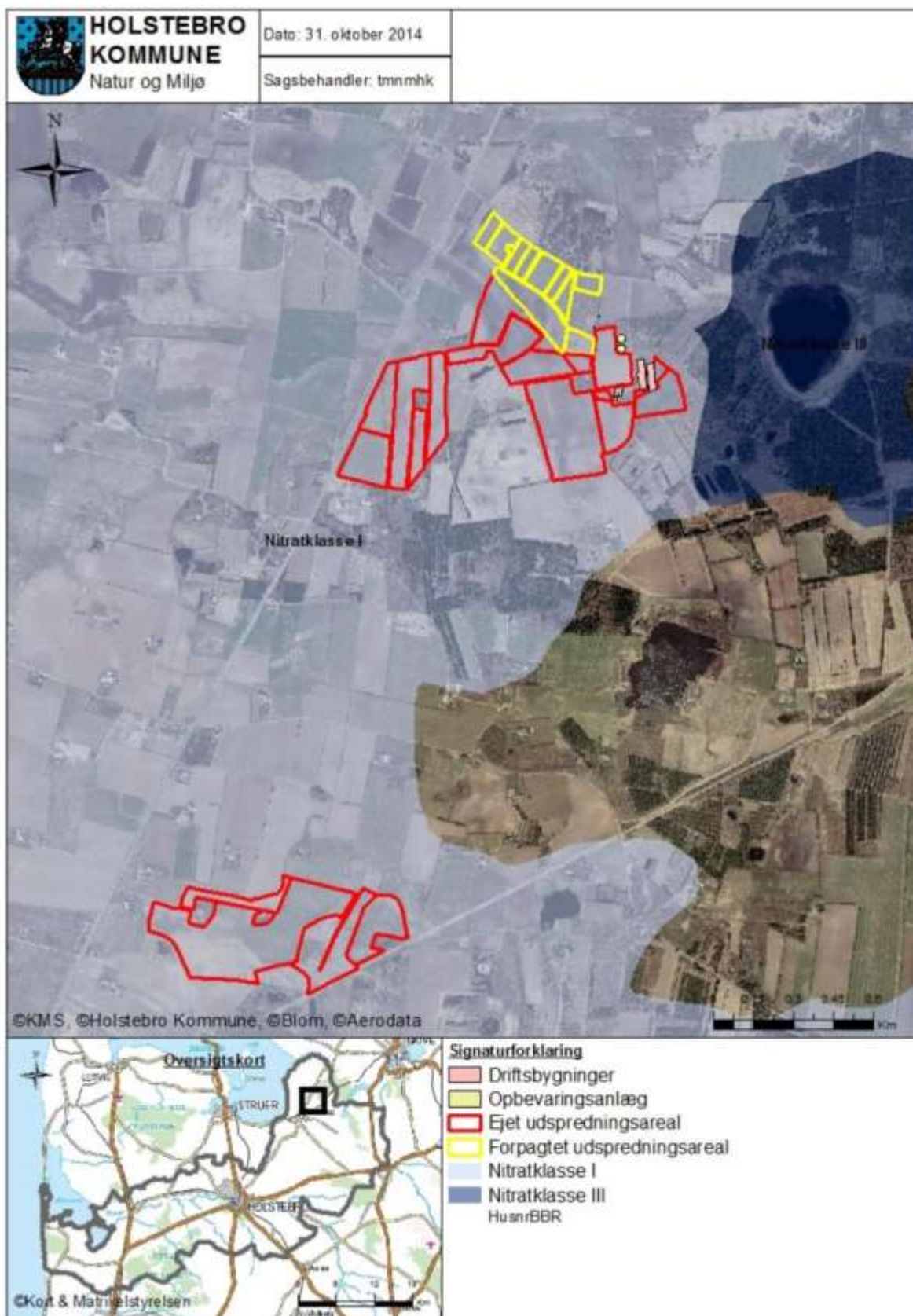

Bilag 15 – Søoplande

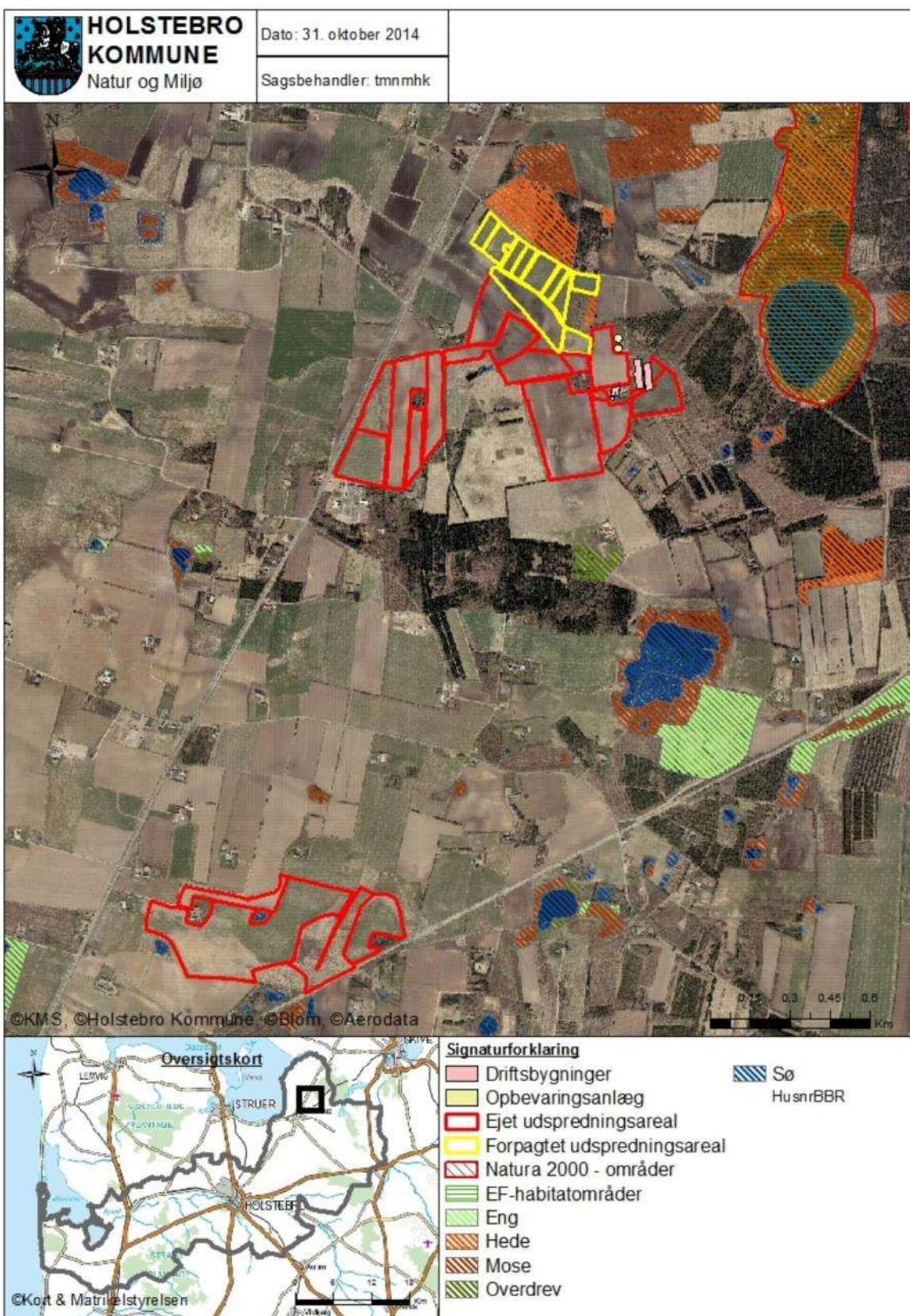

Bilag 16 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

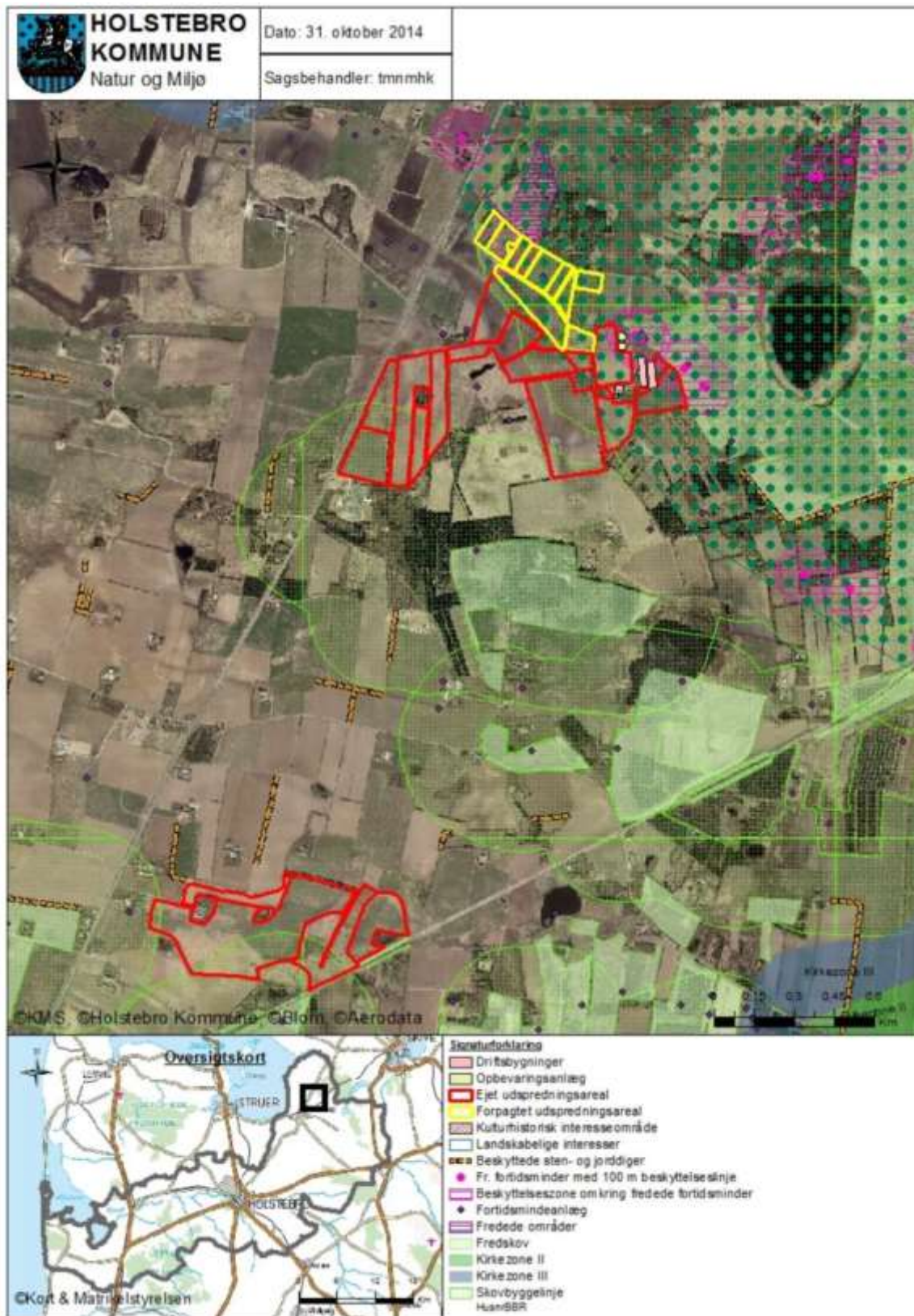

Bilag 17 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 18 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer

Bilag 19 – Driftsjournal - del 1 / 3

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagteriafregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

MEKANISK VENTILATION	Dato for udførelse	Beskrivelse af det udførte
Rengøring		
Vedligehold		

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

Bilag 19 – Driftsjournal - del 2 / 3

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					
Gyllebeholder nr. 2					

Kan erstattes af eksisterende logbog over fast overdækning af gyllebeholdere.

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

Bilag 19 – Driftsjournal - del 3 / 3

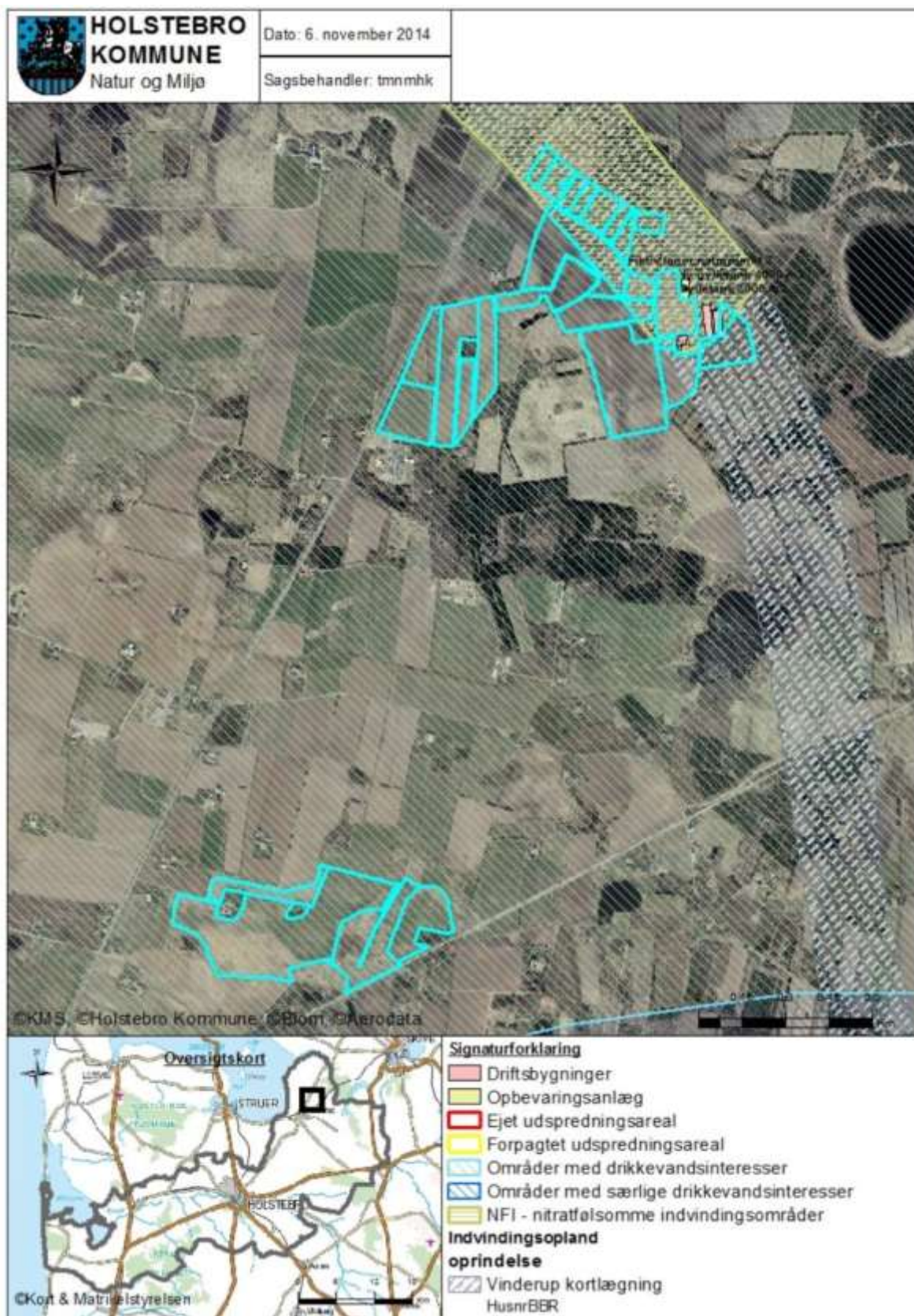
EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Bilag 20 – Grundvandsforhold

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Venø Sund - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund står i forbindelse med Venø Sund, der er udpeget som Natura 2000 område N62 på baggrund af EF-habitatområde (H55) og EF-fuglebeskyttelsesområde (F40) - Venø og Venø Sund.

SMV-analysen⁵ for Venø Sund og Venø (Natura 2000-område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Strandenge i området, da langt den overvejende del er afgræsset og har gunstig naturtilstand.
- Kalkoverdrev, da kvælstofbelastningen ligger under naturtypens tålegrænse og det kortlagte areal har høj strukturtilstand.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Lagune, bugt og rev primært pga. for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Klithede, tør hede og surt overdrev fordi laveste enden af tålegrænseintervallet for kvælstofdeposition er overskredet på hele arealet.
- Lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger pga. for stor belastning med næringsstoffer i fjorden, forstyrrelse m.v.
- Klyde pga. lav og meget sårbar ynglebestand i området.

Prognosen er ukendt for:

- Enårig strandengsvegetation, stavsild, spættet sæl og dværgterne pga. manglende kendskab til naturtypens/arternes forekomst i området.

Den primære påvirkning af Natura 2000 område (N62) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro Kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke større lavvandede bugter og vige (1160) samt rev (1170). Prognosen er ugunstig pga. for store tilledninger af næringsstoffer fra land, og næringsstofbelastning af de marine områder udgør en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og -invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt.

Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er ikke udpeget som fosforfølsomt område i miljøstyrelsens kortværk, men idet prognosen for Venø Sund er ugunstig pga. for stor tilledning af næringsstoffer fra land, så vurderer Holstebro Kommune at der skal foretages en vurdering konkret vurdering af både fosfor- og nitratudvaskningen. Området Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er af Holstebro Kommune ikke vurderet at være et lukket område.

⁵ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra Holstebro Kommunegrænse og til Natura-2000 området er over 6 km, hvorfor ammoniakdepositionen fra projektet ikke vurderes at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

Deloplandet Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund udgør en del af Hovedvandopland 1.2 Limfjorden. Ifølge Miljøministeriets vandplan for Hovedvandopland Limfjorden⁹ er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Samlet kan det konkluderes, at Natura 2000 udpegningsgrundlaget for området er negativt påvirket af fosfor- og nitrattilledningen.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

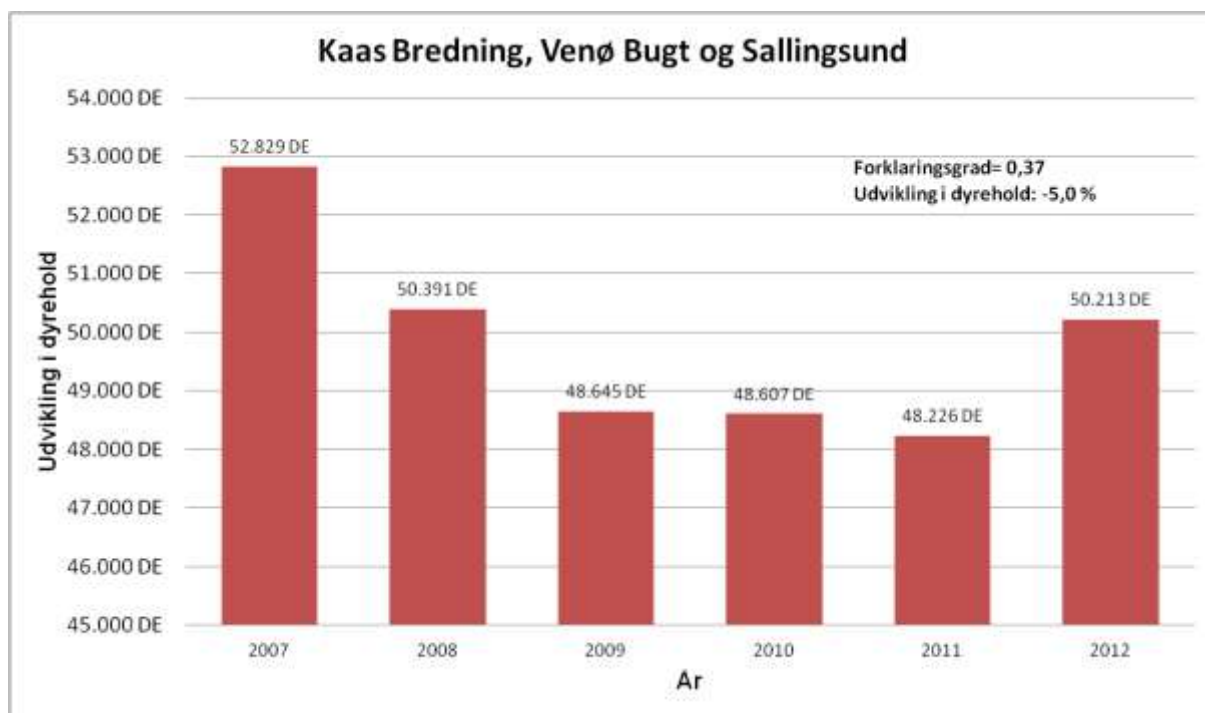
Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund har været faldende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁶ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

⁶ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet,

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 1 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, hvorfor udviklingen i dyrehold vurderes på baggrund af en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår i forhold til 2007.

Figur 2. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund faldet med 5,0 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er faldende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Felsted Kog er opfyldt.

Ad pkt. 1B)

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund i perioden 2007 til 2012, jvf. nedenstående redegørelse.

I henhold til forslag til vandplanen for Limfjorden er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Limfjorden primært bestående af renseanlæg (45 %), dambrug (23 %), regnbetingede udløb (13 %), spredt bebyggelse (13 %) og industri (6 %).

Renseanlæg

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Limfjorden. Der er 12 renseanlæg, der har udledninger til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er i perioden 2007 til 2012 faldet fra 37,0 tons/år til 16,7 tons/år, jvf. tabel 1.

Tabel 1. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2012.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
Limfjorden	Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund	2007	37,0 tons N/år	100	0,0 tons N/år
		2008	26,5 tons N/år	71	-10,6 tons N/år
		2009	25,8 tons N/år	70	-11,2 tons N/år
		2010	24,8 tons N/år	67	-12,3 tons N/år
		2011	20,9 tons N/år	56	-16,2 tons N/år
		2012	16,7 tons N/år	45	-20,3 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til vandplanen 4 dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Der sker i disse år en løbende ombygning til recirkulerede dambrug. Recirkuleringsanlæg har generelt en positiv indvirkning på biologisk mangfoldighed og vand, idet forureningen af vandløb og søer, og kystområder reduceres. Der forventes derfor ikke en forøgelse af næringsstofudledningen fra dambrug i perioden 2007-2012. Herudover sker der hyppigt det, at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges. På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedsivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de sandede jorde, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en reduceret udledning fra den

spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C)

Som led i udmøntning af vandplanerne er der Holstebro, Skive, Morsø og Stuer Kommuner i gang med forundersøgelser af fem vådområdeprojekter i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.